

Gmina Ojrzeń

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA FRAGMENTÓW MIEJSCOWOŚCI: OJRZEŃ I BRONISŁAWIE
GM. OJRZEŃ**

„PRZESTRZEŃ” PRACOWNIA PROJEKTOWA s.c.

autor: mgr. inż. Małgorzata Hoser

e-mail: przestrzen@poczta.fm

Warszawa, styczeń 2022 r./2023 r.

I. INFORMACJE WSTĘPNE.....	2
1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA.....	2
2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	2
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	5
4. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	5
5. POWIĄZANIA SPORZĄDZANEGO PLANU MIEJSCOWEGO Z INNYMI DOKUMENTAMI	6
II. INFORMACJE, ANALIZY I OCENY	9
6. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	9
7. POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU	10
8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU, W TYM DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŚNIA 2004R. O OCHRONIE PRZYRODY	11
9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	12
9.1. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego Planu.....	12
9.2. Problematyka ochrony środowiska w Planie miejscowym.....	14
10. ANALIZA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO (Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAMI NA TE ELEMENTY)	16
10.1. Wpływ projektu Planu na elementy środowiska	17
10.2. Wpływ projektu Planu na jakość i zagrożenia środowiska oraz zdrowie ludzi	23
10.3. Ocena oddziaływania projektu Planu na różnorodność biologiczną, faunę i florę.....	33
10.4. Ocena oddziaływania projektu Planu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów, a także inne formy ochrony przyrody	35
10.5. Ocena oddziaływania projektu Planu na ludzi – podsumowanie analiz.....	35
10.6. Ocena oddziaływania projektu Planu na krajobraz, zabytki, dobra materialne	37
11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	38
III. ROZWIĄZANIA ŁAGODZĄCE, ALTERNATYWNE I KOMPENSACYJNE	38
STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	39

Załącznik 1. Oświadczenie autora Prognozy oddziaływania na środowisko o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

I. INFORMACJE WSTĘPNE

1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest ocena wpływu ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów miejscowości: **Ojrzeń i Bronisławie** gm. Ojrzeń (opracowywanego na podstawie Uchwały nr XXII/139/20 Rady Gminy Ojrzeń z dnia 28 września 2020 r., zmienionej uchwałą nr XXXII/206/2021 Rady Gminy Ojrzeń z dnia 19 sierpnia 2021 r.), nazwanego dalej **Planem**, na zasoby środowiska przyrodniczego i krajobraz, a także przedstawienie skutków wpływu ustaleń Planu na stan i funkcjonowanie środowiska, w tym warunki życia ludzi.

Prognoza oddziaływania na środowisko, jako element procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, została sporządzona przez autora spełniającego wymagania art. 74a ust. 2 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, zgodnie z art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust 1 i 2 ww. ustawy, a także wytycznymi:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo nr: WOOŚ-III.411.271.2020.JD z dn. 16.11.2020 r.),
- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ciechanowie (pismo nr: ZNS.711.22.121.2020 z dn. 30.10.2020 r.).

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się również literaturą z zakresu metodyki sporządzania ocen oddziaływania planów i studiów, w tym publikacjami takimi jak:

- Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszar Natura 2000 - Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów artykułu 6(3) i (4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG;
- Natura 2000 w planowaniu przestrzennym - rola korytarzy ekologicznych, Kistowski, Pchałek, 2009r.,
- Natura 2000 - Niezbędnik urzędnika, Pawlaczyk, 2008 r.,
- Ochrona środowiska przed polami elektromagnetycznymi. Informator dla administracji samorządowej. Stefan Różycki, 2011 r.,
- Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do zmian klimatu w ocenie oddziaływania na środowisko, GDOŚ,
- Różnorodność biologiczna w ocenie oddziaływania na środowisko, GDOŚ.

2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Zgodnie z wymaganiami *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* oraz wytycznych, określeniu i ocenie podlegają skutki rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń zawartych w projekcie Planu, które wpływają na jakość, stan i funkcjonowanie środowiska, w tym obszary Natura 2000, a także inne obszary i obiekty podlegające ochronie na podstawie *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* oraz na jakość życia ludzi. Powyższe analizy zostały przeprowadzone dla całego obszaru Planu oraz jej otoczenia.

W pierwszym etapie rozpoznano szczegółowo ustalenia analizowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów miejscowości: Ojrzeń i Bronisławie gm. Ojrzeń, jako źródła generującego oddziaływanie na środowisko oraz ustalono jego powiązania z innymi dokumentami, w tym określono jego zgodność ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ojrzeń.

W drugim etapie dokonano rozpoznania stanu środowiska, jego zasobów, zdolności do regeneracji oraz tendencji do zmian, określono istniejące problemy ochrony środowiska oraz cele ochrony na podstawie analiz i wniosków zawartych w dostępnych opracowaniach. Podstawą odniesienia w prognozie była charakterystyka i ocena stanu istniejącego opracowana na podstawie inwentaryzacji terenowej oraz dostępnych materiałów. Poniżej przedstawiono wykorzystane w niniejszej pracy materiały wejściowe:

1. Bilans wodnogospodarczy wód podziemnych z uwzględnieniem oddziaływań z wodami powierzchniowymi w dorzeczu Wisły, PiG, 2012 r.
2. Dane z monitoringu środowiska ze strony internetowej: <http://www.wios.warszawa.pl/> (archiwalne), <http://powietrze.gios.gov.pl>, <http://www.gios.gov.pl/pl/>

3. Decyzja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (znak: DNI.tr.602.27.2023) z dnia 3 lutego 2023 r. na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne
4. Geografia regionalna Polski, PWN, Kondracki J., 2000 r.
5. Klimat Polski, PWN, Woś A. 1999 r.
6. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe fragmentów miejscowości Ojrzeń i Bronisławie w gminie Ojrzeń, wrzesień 2021 r.
7. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, 2018 r.
8. Program ochrony środowiska dla Powiatu Ciechanowskiego do roku 2022, 2019 r.
9. Program ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu - uchwała Nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r.
10. Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok (od 2010 do 2020), WIOŚ 2011 r., 2012 r., 2013 r., 2014 r., 2015 r., 2016 r., 2017 r., 2018 r., GIOŚ 2019 r., 2020 r., 2021 r.
11. Rozporządzenie Nr 24 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 r. w sprawie Nadwkrzańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 91 poz. 2456, z 2007 r. poz. 1527, z 2013 r. poz. 2486, z 2017 r. poz. 1183, 8795, z 2018 r. poz. 5672)
12. Stan środowiska w województwie mazowieckim w roku (od 2011 do 2017), WIOŚ 2012 r., 2013 r., 2014 r., 2015 r., 2016 r., 2017 r., 2018 r.
13. Stan środowiska w województwie mazowieckim - Raport 2020, GIOŚ
14. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ojrzeń, 2001 r.
15. Uchwała nr 162/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa mazowieckiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw
16. Zarys fitosocjologii stosowanej, Wydawnictwo SGGW, Wysocki Cz., Sikorski P., 2002 r.
17. Zdjęcia lotnicze i mapy (<http://maps.geoportal.gov.pl/>, <http://mapa.korytarze.pl/>).

Na podstawie zebranych danych określono przewidywane oddziaływanie Planu na poszczególne elementy środowiska oraz ustalono wpływ ustaleń Planu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 i innych form ochrony przyrody – zidentyfikowano możliwe źródła oddziaływań, określono typy oddziaływań, skonfrontowano możliwe oddziaływania z uwarunkowaniami danego obszaru, prognozowano natężenie i zakres oddziaływań, a następnie oceniono ich znaczenie. W przypadku wpływu Planu na obszary Natura 2000 oceniano czy realizacja ustaleń analizowanego dokumentu będzie wywierać negatywne oddziaływanie na integralność danego obszaru (uwzględniając wszystkie elementy środowiska i spójność obszaru) w nawiązaniu do celów ochrony tego obszaru.

Należy podkreślić, iż plan miejscowy jest zbiorem wytycznych, na podstawie którego można realizować zagospodarowanie. Przedstawia on jednak jedynie możliwe do zrealizowania kierunki zagospodarowania przestrzennego, nie przedstawia zaś ostatecznego i pełnego obrazu zagospodarowania, w tym szczegółowych rozwiązań technologicznych. Także zakres możliwych do określenia ustaleń w planie miejscowym jest ograniczony do tematyki określonej w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (obecnie ustalenia planu nie mogą się m.in. odnosić do zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, jak również zgodnie z art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska w planie nie można określać ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, ponieważ takie możliwości ma wyłącznie sejmik województwa). Z tego względu ocena regulacji planu dotyczy dopuszczonych kierunków rozwoju i związanych z tym procesów, które zajdą w środowisku pod wpływem realizacji ustaleń Planu, a nie dotyczy rzeczywistych procesów, które się wydarzą. W prognozie założono, że zostanie zrealizowany wariant maksymalnego zagospodarowania Planu według reguł określonych w Planie (również tych najmniej korzystnych dla środowiska, jednak zgodnych z przepisami odrębnymi, które regulują wiele zasad zagospodarowania przestrzennego oraz stosowanych technologii). Prognoza obejmuje obszar Planu oraz tereny, na które będą miały wpływ ustalenia sporządzanego dokumentu.

Przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ani innych ustaw nie regulują metod analizy ustaleń planu miejscowego. W prognozie przyjęto metodę oceny porównawczej i opisowej przewidywanych zmian w środowisku w odniesieniu do stanu istniejącego.

Zidentyfikowano możliwe procesy, które zajdą pod wpływem realizacji ustaleń Planu, a następnie oceniono ich znaczenie.

Zgodnie z wytycznymi metodycznymi - jeżeli w prognozie stwierdzono możliwość wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń planu, pierwszym krokiem jest ustalenie rozwiązań łagodzących - ograniczających i zapobiegających (etap ten został zrealizowany w fazie projektowej, przy współpracy z autorów planu i prognozy, a dostępne środki łagodzące wprowadzono do ustaleń planu). Jeżeli mimo zastosowania środków łagodzących zagrożenie dla środowiska nadal występuje drugim krokiem jest zaproponowanie rozwiązań alternatywnych, a następnie poddanie ich prognozie oddziaływania na środowisko. W przypadku gdy brak jest rozwiązań alternatywnych, które wykluczą negatywne oddziaływanie planu na środowisko, trzecim krokiem jest określenie i ocena środków kompensujących. Należy jednak podkreślić, iż w przypadku negatywnego oddziaływania ustaleń planu na cele ochrony obszarów Natura 2000 kompensacja przyrodnicza jest środkiem nadzwyczajnym. Dopuszcza się ją jedynie w przypadku gdy wystąpi nadrzędny interes publiczny - o charakterze społecznym lub gospodarczym. Ponadto wymaga ona uzyskania zezwolenia RDOŚ lub/i opinii Komisji Europejskiej.

Prognoza zawiera rysunki załączone do części tekstowej odzwierciedlające uwarunkowania, w tym uwarunkowania przyrodnicze i prawne, a także przewidywane kierunki zmian dla terenu objętego Planem.

Opracowując Prognozę wykorzystano następujące akty prawa krajowego:

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2022 r. poz. 503 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2409 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840)
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2022 r. poz. 2625 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 884 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2022 r. poz. 1378 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (Dz.U. z 2022 r. poz. 1279 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2022 r. poz. 699 z późn. zm.)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. z 2014 r. poz. 1713)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r. poz. 1409)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r. poz. 2183 z późn. zm.)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r. poz. 1408)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. z 2011 r. Nr 25 poz. 133 z późn. zm.)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1187)
- rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1475)
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294)

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2021 r. poz. 845)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r. poz. 112)
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r. poz. 1225)
- rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. z 2020 r. poz. 10)
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2022 r. poz. 2630)
- rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1311)
- rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1757),
- rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1690 z późn. zm.).

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Po wejściu w życie planu miejscowego skutki jego realizacji będą analizowane, zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi. Zgodnie z art. 32 ust. 2 *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* wójt gminy, co najmniej raz w czasie trwania kadencji rady gminy, przeprowadza analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i po uzyskaniu odpowiednich opinii przekazuje radzie gminy uzyskane wyniki. Wskazuje się, aby w dokumencie tym oceniono czy przewidywane w niniejszej prognozie skutki są zgodne z rzeczywistym stanem. W przypadku stwierdzenia negatywnych oddziaływań nieprzewidzianych w niniejszym dokumencie należałoby podjąć odpowiednie działania określone w art. 27 powyższej ustawy.

4. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Regulacje zawarte w Planie mają na celu ustalenie zasad zagospodarowania terenów, w tym w szczególności ustalenie zachowania w dominującej części obszaru Planu istniejącego użytkowania rolnego i leśnego oraz zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej, a także wyznaczenie nowych terenów zabudowy i określenie ogólnych zasad dotyczących kształtowania przestrzeni.

W Planie zostały określone m.in.:

- przeznaczenie i zasady zagospodarowania obszaru Planu, w tym: zasady i warunki zabudowy oraz zasady ochrony i kształtowania ład przestrzennego;
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym: ustalono zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, lokalizacji zakładów o zwiększonym ryzyku lub zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami, ochrony klimatu akustycznego, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, funkcjonowania przyrodniczego i ochrony krajobrazu;
- zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych: ustalono strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych;
- szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości;
- minimalne powierzchnie nowo wydzielonych działek budowlanych;
- zasady dotyczące realizacji infrastruktury technicznej, w tym ustalenia z zakresu:
  - zaopatrzenia w wodę,
  - odprowadzania i oczyszczania ścieków,
  - usuwania odpadów stałych,
  - zaopatrzenia w energię elektryczną,
  - zaopatrzenia w ciepło,
  - zaopatrzenia w gaz,
  - telekomunikacji.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyznacza tereny:

- U – zabudowy usługowej z zakresu edukacji, opieki nad dziećmi, kultury, rekreacji i sportu;
- US – usług sportu i rekreacji;
- MN – zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- UMN – zabudowy usługowej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- RM – zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych;
- R – rolnicze;
- RZL – rolniczy z możliwością zalesień;
- ZL – lasów;
- WS – wód powierzchniowych lub urządzeń wodnych - rowów;
- KDZ – drogi publicznej klasy zbiorczej;
- KDD – dróg publicznych klasy dojazdowej;
- KD – stanowiące fragmenty dróg publicznych;
- KDW – dróg wewnętrznych.

Na rysunku Planu ustalono m.in.: nieprzekraczalne linie zabudowy od dróg publicznych, gruntów leśnych oraz wód powierzchniowych lub urządzeń wodnych – rowów, strefy gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych, gdzie można lokalizować obiekty budowlane zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony gruntów rolnych i leśnych, strefy potencjalnego oddziaływania napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia oraz strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych. Ponadto na rysunku planu wskazano informacyjnie przebieg napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia oraz numery stanowisk archeologicznych w siatce Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

5. POWIĄZANIA SPORZĄDZANEGO PLANU MIEJSCOWEGO Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przeznaczenie terenu, jak również inne ustalenia, w tym zasady ochrony środowiska przyrodniczego, zostały opracowane w projekcie Planu na podstawie wytycznych określonych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ojrzeń. Wymienione Studium zostało zatwierdzone uchwałą XXIX/14/2001 Rady Gminy Ojrzeń z dnia 15 listopada 2001 r. W trakcie procedury sporządzania Studium, uzyskano pozytywne opinie i uzgodnienia organów ochrony środowiska wymaganych wówczas przy sporządzaniu tego dokumentu planistycznego.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi plan miejscowy nie może być sprzeczny ze Studium. Wyrys ze Studium znajduje się na rysunku Planu.

Przedmiotowy obszar Planu, usytuowany w sołectwach Ojrzeń i Bronisławie, wg ustaleń Studium położony jest w trzech strefach:

- **część południowa** (obejmująca tereny zabudowy usytuowane w sołectwie Ojrzeń) to **strefa A** – zainwestowania i rozwoju miejscowości gminnej, w oparciu o istniejące zainwestowanie miejscowości Ojrzeń, jej korzystne położenie i tendencje rozwojowe;
- **część zachodnia** (obejmująca podstawowo tereny z wysokim poziomem wód gruntowych usytuowane w zagłębieniu po jeziorze sandrowym) to **strefa C** - rozwoju funkcji leśno - rolnych i rekreacyjno - wypoczynkowych, w oparciu o tereny charakteryzujące się mniej korzystnymi uwarunkowaniami glebowymi rolniczej przestrzeni produkcyjnej ale posiadające spore walory przyrodniczo - krajobrazowe, obejmująca południową i południowo - zachodnią część gminy;
- **część środkowa, północna i wschodnia** to **strefa B** - rozwoju rolnictwa i funkcji rolno - leśnych, w oparciu o tereny o najwyższym w skali gminy potencjale rolniczej przestrzeni produkcyjnej, obejmująca jej północną i północno - wschodnią część.

Podstawowe kierunki zagospodarowania przestrzennego i główne działania w wydzielonych strefach określone w Studium to:

Strefa A - tworzenie warunków dla rozwoju funkcji osadniczej i aktywizacji gospodarczej w oparciu o korzystne położenie w układzie komunikacyjnym oraz ukierunkowanie istniejących już, sporych tendencji rozwojowych, poprzez:

- tworzenie warunków dla lokalizacji zakładów przetwarzających produkty rolne oraz punktów zbytu surowców rolnych (magazyny, przechowalnie, hurtownie),
- rozwój zorganizowanej bazy ogólnodostępnej dla obsługi funkcji rekreacyjno - wypoczynkowych,

- przygotowanie oferty terenów - ukierunkowanie gospodarki gruntami na tworzenie zasobów komunalnych z przeznaczeniem na poszczególne funkcje,
- intensyfikacja użytkowania terenów przy równoczesnym likwidowaniu konfliktów funkcjonalno - przestrzennych,
- usprawnienie tranzytowego ruchu drogowego, przy równoczesnym uwzględnieniu konieczności optymalnej obsługi terenów rozwojowych,
- rozbudowa systemów infrastruktury technicznej w celu podniesienia standardu istniejącej zabudowy oraz zapewnienia odpowiedniego wyposażenia infrastrukturalnego terenów rozwojowych.

Strefa B - optymalizacja zagospodarowania przestrzennego obszaru dla jego wykorzystania na cele rolnictwa i funkcji rolno - leśnych przy założeniu pełnej zgodności zagospodarowania z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego, poprzez:

- ochronę terenów o najwyższych wartościach bonitacyjnych gleb przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze (ograniczanie rozpraszania zabudowy),
- racjonalne wykorzystanie walorów agrotechnicznych dla rozwoju i unowocześniania produkcji rolnej,
- tworzenie warunków dla lokalizacji zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego oraz punktów zbytu surowców rolniczych,
- wprowadzanie zalesień przydrożnych i śródpolnych celem utrzymania i poprawy warunków agroklimatycznych,
- tworzenie warunków (podnoszenie standardu wyposażenia mieszkań) dla rozwoju agroturystyki,
- zwiększenie, a przynajmniej utrzymanie na obecnym poziomie udziału trwałych użytków zielonych, jako miejsca poważnej retencji wód,
- podjęcie prac dokumentacyjnych w celu racjonalnego wykorzystania surowców mineralnych oraz eksploatacja złóż z równoczesną rekultywacją terenu w kierunku określonym w projekcie zagospodarowania złożem,
- ochrona wód powierzchniowych i gruntowych przed zanieczyszczeniem związkami pochodzącymi z działalności rolniczej,
- rozbudowa systemów infrastruktury technicznej w celu podniesienia standardu istniejącej zabudowy oraz zapewnienia odpowiedniego wyposażenia infrastrukturalnego terenów przewidzianych do zabudowy.

Strefa C - zachowanie i rozwój funkcji rolniczej i leśnej obszaru przy równoczesnym wykorzystaniu walorów krajobrazowo - przyrodniczych do rozwoju funkcji rekreacyjno - wypoczynkowych, poprzez:

- poprawę stanu czystości wód powierzchniowych,
- zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wód powierzchniowych poprzez realizację programu małej retencji,
- zapewnienie optymalnych warunków dla funkcjonowania przyrody poprzez utrzymanie istniejących ciągów przyrodniczych szczególnie doliny rzeki Łydyni (na rysunku Kierunków zagospodarowania wskazano ciągi powiązań przyrodniczych w północnej części obszaru Planu),
- zwiększenie walorów przyrodniczych terenu poprzez wprowadzanie zalesień w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących już powierzchni leśnych przeznaczając na ten cel grunty nieprzydatne dla rolnictwa (nieużytki, enklawy leśne) oraz takie, na których produkcja rolna jest nieopłacalna (grunty jakościowo najsłabsze),
- przestrzeganie zasad gospodarowania na terenach objętych ochroną pozwoli zachować wysokie walory przyrodnicze i estetyczne krajobrazu,
- zalesianie gleb najsłabszych jakościowo,
- optymalne wykorzystanie walorów agrotechnicznych dla rozwoju produkcji rolnej,
- preferowanie rozwoju rolnictwa ekologicznego i produkcji surowców rolniczych o wysokich parametrach jakościowych,
- utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu trwałych użytków zielonych oraz racjonalne ich wykorzystanie jako bazy paszowej dla produkcji zwierzęcej,
- wprowadzanie funkcji uzupełniających względem rolnictwa np. agroturystyki.

W Studium w zakresie istniejących terenów zabudowy wskazano:

- w istniejących obiektach o funkcji mieszkaniowej lub zagrodowej przewiduje się możliwość modernizacji, rozbudowy oraz lokalizacji funkcji usługowych nieuciążliwych dla środowiska a niezbędnych dla obsługi ludności;
- przewiduje się utrzymanie i poprawę standardów techniczno-użytkowych istniejącego zainwestowania, a w szczególności poprzez:
  - podnoszenie standardów, racjonalizację intensywności zabudowy i zagospodarowania osiedli mieszkaniowych i terenów o funkcjach usługowo - produkcyjnych wraz z ich technicznym wyposażeniem,
  - zachowanie warunków ochrony przyrodniczo - kulturowej, uwzględnianie charakteru układu urbanistycznego i zabudowy zabytkowej przy wymianie obiektów, lokalizacji nowych i wprowadzaniu różnych form zagospodarowania terenu,
  - wprowadzanie zieleni w rejonach szczególnego jej niedostatku, przede wszystkim wokół obiektów usługowych na większych działkach, produkcyjnych i funkcjach uciążliwych,
  - w przypadku lokalizacji działalności usługowo - produkcyjnych ustala się zasadę, że uciążliwość zawiera się w granicach działki.

Na rysunku Studium, w przedmiotowym obszarze, wskazano **tereny pod zabudowę mieszkaniowo - usługową**, określając możliwe kierunki rozwoju przestrzennego poszczególnych jednostek osadniczych. Tereny te są przewidywane dla realizacji głównie zabudowy mieszkaniowej z możliwością lokalizacji urządzeń usługowych i drobnych zakładów produkcyjnych nieuciążliwych dla środowiska a niezbędnych dla obsługi ludności.

Ponadto w zakresie nowej zabudowy ustalono:

- **studium dopuszcza przeznaczanie pod zabudowę innych, poza wyżej określonymi, terenów**, pod warunkiem spełnienia wymogów wynikających z ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym i niesprzeczności z uwarunkowaniami przestrzennymi,
- we wszystkich jednostkach osadniczych przewiduje się realizację zabudowy mieszkaniowej lub mieszkaniowo - usługowej na wolnych działkach w ciągach istniejącej zabudowy o analogicznej funkcji,
- uzupełnianie i kontynuacja rozplanowania przestrzennego zabudowy może następować pod warunkiem zachowania istniejącej linii zabudowy, charakteru, gabarytów sąsiedniej zabudowy, z uwzględnieniem występowania obiektów chronionych i dostosowanych do skali tradycyjnego budownictwa,
- pod zabudowę przewiduje się obszary nie zainwestowane a przeznaczone do zagospodarowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opracowanych po 1 stycznia 1995 r.,
- w pierwszej kolejności pod zabudowę przewiduje się tereny, które objęte zostały miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, i w stosunku do których zostały przeprowadzone czynności formalne związane ze zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne,
- zagospodarowanie rekreacyjne w postaci indywidualnego budownictwa letniskowego może być realizowane na terenach o glebach słabych jakościowo i wyposażonych w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej (energia elektryczna, wodociąg sieciowy, utylizacja ścieków),
- realizacja zadań związanych z zaspokojeniem potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej może odbywać się w ramach wyznaczonych terenów mieszkaniowo - usługowych, w pierwszej kolejności stanowiących własność gminy,

a także:

- kontynuacja rozplanowania przestrzennego poszczególnych miejscowości winna uwzględniać ciągłość w kształtowaniu charakterystycznych dla nich parcelacji,
- nowa zabudowa wiejska winna nawiązywać swym rozplanowaniem, skalą, materiałem i detalem do istniejącej w rejonie starej, tradycyjnej zabudowy. Tę zaś zabudowę należy adaptować na cele kulturowe, rekreacyjne, letniskowe czy usługowe. Nowa zabudowa mieszkaniowa winna być ograniczona do parterowej z poddaszem użytkowym.

Dla przedmiotowego Studium nie była wykonana prognoza oddziaływania na środowisko.

W analizowanym obszarze nie obowiązuje plan miejscowy. Również w otoczeniu obszaru Planu nie obowiązują tego typu akty prawa miejscowego, w związku z powyższym w niniejszej prognozie nie analizowano innych planów miejscowych i prognoz oddziaływania na środowisko powiązanych ze sporządzonym dokumentem.

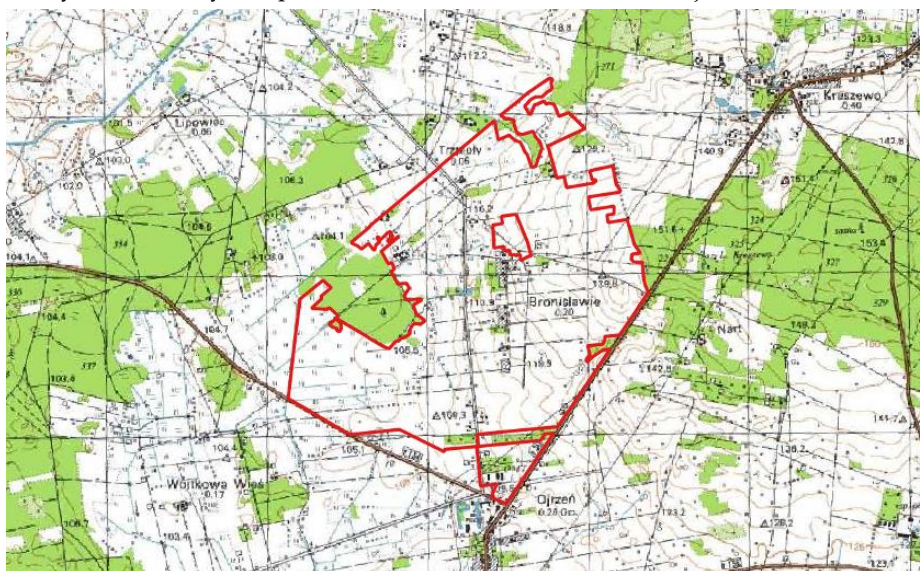
Na przedmiotowym obszarze są natomiast wydawane decyzje o warunkach zabudowy. W latach 2009-2021 decyzje były wydawane przede wszystkim na budowę budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub mieszkalnych w zabudowie zagrodowej, ewentualnie budynków gospodarczych i inwentarskich. Wydano również decyzję o lokalizacji inwestycji celu publicznego na budowę świetlicy wiejskiej na działce 101/2 w m. Bronisławie.

II. INFORMACJE, ANALIZY I OCENY

6. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Gmina Ojrzeń wg podziału administracyjnego Polski położona jest w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie ciechanowskim. Obszar opracowania stanowią fragmenty sołectw Ojrzeń (część północna) i Bronisławie (część środkowa i południowa), położone w centralnej części gminy Ojrzeń, zajmujące powierzchnię około 287 ha.

Rys. 1. Schematyczne położenie obszaru Planu w sołectwie Ojrzeń i Bronisławie

źródło mapy topograficznej w skali 1:10 000: strona www.geoportal.gov.pl

Południowo-wschodnia część opracowania przylega do drogi krajowej nr 50.

Obszar opracowania jest obecnie użytkowany głównie rolniczo. W części środkowej i wschodniej dominują pola uprawne, zaś w części zachodniej łąki i pastwiska. Tereny pokryte lasami stanowią niewielki odsetek gruntów – 7,9 ha, co stanowi 2,6% powierzchni tego obszaru. Są to niewielkie lasy gospodarcze. W części północnej obszaru opracowania są to lasy zbudowane podstawowo z olszy, zarastające niewielkie zagłębienia terenu, zaś w części południowej są to głównie młode brzeziny, które porosły ugorowane pola uprawne. Większe kompleksy leśne znajdują się w otoczeniu przedmiotowego obszaru.

Wśród pól i zadrzewień, w zagłębieniach terenu, znajduje się kilka niewielkich oczek wodnych.

W części południowej omawianego obszaru położone są zabudowania miejscowości gminnej. Są to przede wszystkim tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej usytuowane wzdłuż drogi krajowej nr 50. Powstały one w różnym czasie. Starsze budynki są najczęściej wyższe, mają około trzech kondygnacji naziemnych, zaś nowsze jedną kondygnację z poddaszem użytkowym. Wszystkie domy mają dachy pochyle. Również przy drodze prowadzącej do miejscowości Bronisławie w sołectwie Ojrzeń znajduje się kilka rozproszonych zabudowań, przy czym część z nich jest nieużytkowana.

W części środkowej obszaru opracowania znajdują się zwarte zabudowania miejscowości Bronisławie. Zabudowania są położone wzdłuż drogi gminnej (równoległe do drogi łączącej Ojrzeń z miejscowością

Trzpioly). Dominuje tu zabudowa zagrodowa, ale występują również pojedyncze zabudowania mieszkaniowe jednorodzinne.

W części północnej opracowania znajdują się również pojedyncze, rozproszone wśród pól, gospodarstwa rolne.

W części północno-wschodniej (od drogi krajowej nr 50 do miejscowości Bronisławie i dalej do miejscowości Trzpioly) przez obszar opracowania przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia. Obszar Planu nie jest natomiast położony w obrębie stref kontrolowanych od gazociągów wysokiego ciśnienia, stref ochronnych ujęć wody, stref od cementarza oraz stref ograniczonego użytkowania wyznaczonych na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Szczegółowe informacje o stanie i funkcjonowaniu środowiska zamieszczono w rozdziale 10 (oznaczono te informacje kursywą), jako materiał wstępny do dalszych analiz.

7. POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU

W rozdziale 6 i 10 (informacje oznaczone kursywą) przedstawiono zmiany jakie zaszły w wyniku obecnego użytkowania i zagospodarowania obszaru Planu i terenów z nim sąsiadujących. W obrębie przedmiotowego obszaru i w jego otoczeniu nie obowiązują plany miejscowe, na podstawie których możliwe byłoby wprowadzenie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. W związku z powyższym zmiany stanu środowiska mogą wynikać z kumulowania się istniejących problemów lub cech pozytywnych, bądź mogą być spowodowane bezpośrednimi przekształceniami antropogenicznymi związanymi z możliwością wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu lub innych decyzji administracyjnych niezwiązanych z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, takich jak decyzje wynikające z tzw. specustaw pozwalające m.in. realizować budowę dróg i infrastruktury technicznej. Należy podkreślić, iż decyzje te nie muszą najczęściej być zgodne z ustaleniami kierunkowymi Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ojrzeń. Muszą natomiast być zgodne z przepisami odrębnymi. W ramach procedury wydawania decyzji o warunkach zabudowy i o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego nie jest możliwa m.in. lokalizacja budynków na gruntach leśnych, na gruntach rolnych wysokich klas bonitacyjnych (poza zabudową związaną z gospodarką rolną), jak również sytuując nowe zagospodarowanie należy uwzględnić ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych. A zatem możliwe zmiany zagospodarowania obszaru Planu, jak i przekształcenia stanu środowiska wynikające z tych zmian, są lokalnie ograniczone.

Zmiany w zagospodarowaniu spowodowane wydawaniem decyzji o warunkach zabudowy dotyczyć mogą terenów otwartych – rolnych (podstawowo średnich i niskich klas bonitacyjnych), położonych w sąsiedztwie istniejących terenów zabudowy. Na tych terenach może zostać zrealizowana przede wszystkim zabudowa związana z produkcją rolną, w tym zabudowa zagrodowa, lub zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, jako kontynuacja istniejących w sąsiedztwie funkcji terenów.

W wyniku opisanych wyżej, możliwych do wprowadzenia zmian w zagospodarowaniu przestrzennym terenów otwartych, spowodowanych wydawaniem decyzji administracyjnych, mogą nastąpić lokalnie zmiany stanu i funkcjonowania elementów środowiska w zakresie:

- ograniczenia retencji naturalnej i zwiększenia odpływu powierzchniowego spowodowanego zwiększeniem intensywności zabudowy w tym rejonie gminy oraz niekontrolowanym ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnej,
- likwidacji istniejącej, głównie sezonowej szaty roślinnej i lokalnie zastąpienie jej nowymi, stałymi nasadzeniami roślinności urządzonej, w tym obcej dla rodzimych siedlisk,
- ukształtowania powierzchni terenu (wyrównywanie i nasypywanie gruntu) – w niewielkim zakresie ze względu na korzystne ukształtowanie terenów do celów budowlanych,
- struktury gruntów, spowodowane pracami budowlanymi (ubijanie i wymieszanie gruntu),
- możliwego niewielkiego pogorszenia warunków sanitarnych atmosfery związanego z indywidualnym zaopatrzeniem w ciepło,
- niewielkiego zwiększenia emisji zanieczyszczeń i hałasu na drogach spowodowanego wzrostem liczby pojazdów w związku z pojawieniem się nowych terenów zabudowy,
- zwiększenia poboru wód gruntowych, ilości powstających na tych obszarach ścieków bytowych i rolniczych, a także zwiększenia produkowanych odpadów stałych - w wariantcie negatywnym,

w przypadku wyboru niekorzystnych dla środowiska rozwiązań technicznych, zespół tych czynników mógłby niekorzystnie wpływać na lokalny bilans wód gruntowych oraz jakość wód i gleb,

- ograniczenia obszaru bytowania i migracji zwierząt, w tym przerywania ich głównych szlaków przemieszczania się, a także przerywanie szlaków dyspersji gatunków roślin i grzybów,
- pogorszenia walorów krajobrazu kulturowego, m.in. ze względu na stosowanie jaskrawej kolorystyki na elewacjach i dachach budynków.

Podsumowując, na terenach, gdzie brak jest istotnych ograniczeń w zagospodarowaniu, nieprzyjęcie aktu prawa miejscowego regulującego sposób zagospodarowania wywołać może przede wszystkim skutki negatywne, najczęściej o średnim poziomie oddziaływania.

Opisane oddziaływanie potencjalnych, nowych terenów zabudowy, ze względu na stosunkowo niedużą presję urbanizacyjną będzie obejmowało również nieduży obszar opracowania. Dominująca część tego obszaru, w tym tereny pokryte przez lasy i zbudowane z gruntów wysokich klas bonitacyjnych, będą nadal użytkowane w dotychczasowy sposób. Na terenach tych nie przewiduje się zasadniczych zmian stanu środowiska, w stosunku do stanu opisanego w rozdziale 10.

8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU, W TYM DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

W rozdziale 10 szczegółowo scharakteryzowano istniejące problemy stanu i funkcjonowania środowiska, w związku z tym niniejszy rozdział jest syntetycznym przedstawieniem przeprowadzonych analiz.

Większość występujących obecnie w obszarze Planu problemów należy zaliczyć do mało lub umiarkowanie znaczących. Najistotniejsze problemy wynikają z położenia tego obszaru w krajobrazie przekształconym przez człowieka – rolniczym, poprzecinanym lokalnymi drogami i terenami zabudowy. W wyniku działalności człowieka nastąpiła zmiana naturalnego sposobu użytkowania terenu, a co z tym związane m.in. zmiany składu gatunkowego zbiorowisk roślinnych i zwierząt (występowanie zbiorowisk typowo antropogenicznych, głównie monokultur sezonowych, brak naturalnych pierwotnych siedlisk przyrodniczych stwarzających warunki do bytowania szeregu gatunków zwierząt związanych z takimi zbiorowiskami), lokalne zmiany profilu glebowego, hydrogeologiczne i hydrograficzne (na znacznej części terenu opracowania brak roślinności, która odgrywałaby istotne znaczenie w retencjonowaniu wody; wykonanie systemu rowów melioracyjnych, wpływa na szybszy odpływ wód opadowych z obszaru opracowania i osuszanie lokalnych torfowisk, a co z tym związane zmniejszenie ich zdolności retencyjnych i zmiany składu gatunkowego roślin), a także przekształcenia jakości środowiska. Do problemów ochrony środowiska w rejonie obszaru Planu należy zatem zaliczyć:

- przekształcenie powierzchni ziemi i warunków gruntowo-wodnych wynikające z położenia tego terenu w obszarach pozbawionych stałej roślinności i stałe uprawianych, a także lokalnie zabudowanych, oraz wynikające z funkcjonowania systemu rowów melioracyjnych. Zespół tych czynników powoduje zwiększenie odpływu wód opadowych do wód powierzchniowych, osuszanie gruntu i zmiany jego składu chemicznego;
- zagrożenie przedostawaniem się zanieczyszczeń do wód i gleb w związku z brakiem, w obszarze gminy, zbiorczej kanalizacji sanitarnej, a także w związku z wykorzystaniem rolniczym gruntów. Szczególne zagrożenie stanowią obszary intensywnego stosowania nawozów i środków ochrony roślin, których nadmiar spłukiwany jest z pól uprawnych i przedostaje się do układu hydrologicznego (głównie związki azotu i fosforu, których znaczne stężenie występuje w wodach rzeki Łydyni, w zlewni której znajduje się obszar opracowania, powodując jej zły stan);
- wg kryterium ochrony zdrowia okresowo podwyższony poziom zanieczyszczenia powietrza w gminie benzo(a)pirenem w pyłe oraz przekroczenie poziomu celu długoterminowego wg kryterium ochrony zdrowia i ochrony roślin ozonem. Przyczyną podwyższonego poziomu zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem jest emisja zanieczyszczeń z palenisk domowych (tzw. niska emisja) oraz napływ zanieczyszczeń, a w mniejszym stopniu emisja z terenów komunikacji. Przekroczenie zawartości ozonu w powietrzu związane jest z napływem tych zanieczyszczeń, oddziaływaniem emisji związanej z ruchem pojazdów silnikowych, a także z warunkami meteorologicznymi m.in. ze wzrostem temperatur związanym z silnym nagrzewaniem się powierzchni sztucznych, a nawet niskich muraw, czy terenów upraw, które to

tereny szybko oddają ciepło (obszarami, które skutecznie zapobiegają przegrzewaniu są lasy liściaste);

- narażenie fragmentu obszaru opracowania położonego przy drodze krajowej nr 50 na hałas komunikacyjny w związku z ruchem pojazdów;
- występowanie obszarów narażonych na promieniowanie elektromagnetyczne, wzdłuż linii elektroenergetycznych średniego napięcia.

9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

9.1. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego Planu

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym powinny zostać ujęte w odpowiednim zakresie przestrzennym w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ojrzeń. Dokument ten został jednak sporządzony prawie 20 lat temu, w związku z powyższym nie zawiera wszystkich aktualnych wytycznych. Z tego względu w niniejszym rozdziale przeanalizowano wytyczne z zakresu ochrony środowiska „**Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego**” (PZPW) przyjętego przez Sejmik Województwa Mazowieckiego uchwałą nr 22/18 na posiedzeniu 19 grudnia 2018 r. Powyższy dokument stanowi kompleksową koncepcję działania na rzecz długotrwałego rozwoju regionu uwzględniając cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

W zakresie kształtowania systemu ochrony przyrody w PZPW wskazano m.in.: utrzymanie potencjału przyrodniczego i krajobrazowego wszystkich obszarów cennych przyrodniczo, zgodnie z wymogami ustawy o ochronie przyrody; przeciwdziałanie negatywnym efektom urbanizacji na obszary chronione; uwzględnianie zapisów wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych sporządzanych dla obszarów objętych ochroną prawną; właściwe zarządzanie zasobami przyrodniczymi i gospodarczymi na obszarach objętych ochroną prawną; przeciwdziałanie wszelkim negatywnym wpływom na siedliska roślin i zwierząt; wdrażanie koncepcji zielonej i błękitnej infrastruktury poprzez kształtowanie spójnego systemu ekologicznego województwa.

W zakresie ochrony bioróżnorodności i krajobrazu w PZPW wskazano m.in.: zachowanie cennych siedlisk przyrodniczych (dolin rzecznych, leśnych, łąkowych, śródpolnych, itp.), decydujących w znacznej mierze o walorach krajobrazowych województwa; ochronę krajobrazu województwa mazowieckiego (przyrodniczego, kulturowego lub o znaczeniu historycznym), ograniczenie działań negatywnie wpływających na walory krajobrazowe; renaturalizacja siedlisk na obszarach cennych przyrodniczo i rewitalizację terenów zdegradowanych; wprowadzenie ochrony prawnej korytarzy ekologicznych; **ograniczenie presji urbanizacyjnej na obszary cenne przyrodniczo, w tym stanowiące szlaki migracyjne zwierząt**; sporządzenie audytu krajobrazowego województwa, w tym wyznaczenie krajobrazów priorytetowych; prowadzenie wspólnych działań z sąsiednimi województwami na obszarach położonych na styku województw, w szczególności w zakresie ochrony bioróżnorodności i ochrony krajobrazu.

W zakresie ochrony lasów w PZPW wskazano m.in.: zwiększanie lesistości województwa zgodnie z Programem zwiększania lesistości dla województwa mazowieckiego do roku 2020 oraz przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej poprzez leśne zagospodarowanie gruntów o najniższej przydatności dla rolnictwa i w ramach rekultywacji nieużytków; ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

W zakresie ochrony gleb w PZPW wskazano m.in.: przeciwdziałanie presji urbanizacyjnej na najcenniejsze i najbardziej produktywne obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej; przeciwdziałanie erozji wietrznej poprzez leśne zagospodarowanie gruntów o niskiej przydatności dla rolnictwa oraz wprowadzanie zadrzewień śródpolnych; wdrażanie działań na rzecz poprawy warunków glebowo-wodnych dla rolnictwa m.in. poprzez zwiększanie retencji wodnej obszaru.

W zakresie ochrony wód w PZPW wskazano m.in.: zwiększanie retencji wodnej województwa poprzez m.in. budowę małych zbiorników wodnych, piętrzenie wody w ciekach i jeziorach, przebudowę rowów i kanałów, retencję wód opadowych oraz właściwe kształtowanie struktury terenów rolnych, leśnych i tworzenie roślinnych stref ochronnych w dokumentach planistycznych gmin; ochronę

głównych zbiorników wód podziemnych i stref ochronnych ujęć wód (powierzchniowych i podziemnych); **ochronę naturalnych elementów przyrodniczych (m.in. starorzeczy, torfowisk, bagien, stawów, oczek wodnych)**; zapewnienie drożności rzek dla ryb dwuśrodowiskowych; renaturalizację zmienionych antropogenicznie odcinków rzek i dolin zalewowych; ochronę obszarów źródliskowych; dążenie do zapewnienia kompleksowej ochrony obszarów zlewniowych rzek; zagospodarowanie brzegów rzek, głównie Wisły, zgodnie z wymogami ochrony wartości przyrodniczych, krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego.

W zakresie poprawy jakości powietrza w PZPW wskazano m.in.: rozbudowę centralnych systemów zaopatrywania w energię ciepłą, zamianę paliw na niskoemisyjne oraz rozwój odnawialnych źródeł energii, a także dalsze ograniczanie emisji z transportu drogowego.

W zakresie poprawy jakości klimatu akustycznego w PZPW wskazano m.in.: dążenie do minimalizacji negatywnych oddziaływań planowanych inwestycji na środowisko poprzez zastosowanie najlepszych dostępnych technik i rozwiązań planistycznych.

W zakresie ochrony krajobrazów kulturowych w PZPW wskazano m.in.: przeciwdziałanie negatywnym efektom urbanizacji i rurbanizacji; wzmacnianie przestrzennych walorów obiektów oraz układów przestrzennych (w tym obiektów i obszarów przemysłowych) poprzez rewitalizację, restaurację oraz rekultywację; ochronę, rewitalizację i rewaloryzację obiektów i obszarów historycznych (zwłaszcza architektury drewnianej i przemysłowej, dworskiej, obronnej, dorobku nauki i techniki) w tym zabytków mających znaczenie symboliczne; odbudowę i rekonstrukcję dóbr należących do światowego i krajowego dziedzictwa po zniszczeniu w wyniku konfliktów zbrojnych lub katastrof spowodowanych zagrożeniami naturalnymi; wykorzystanie sieci miast historycznych oraz atrakcji krajobrazowo architektonicznych m.in. dla wyznaczania szlaków turystyki kulturowej; tworzenie muzeów; ochronę regionów etnograficznych oraz krain historycznych, jako cennych i charakterystycznych krajobrazów kulturowych, również jako element współpracy oraz rozwoju powiązań z sąsiadującymi województwami.

W zakresie złóż kopalin w PZPW wskazano m.in.: szczególną ochronę udokumentowanych złóż ważnych dla zabezpieczenia potrzeb i bezpieczeństwa surowcowego o znaczeniu krajowym i regionalnym, wspieranie prac związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem surowców energetycznych.

W zakresie zrównoważonego kształtowania rolniczej przestrzeni w PZPW wskazano m.in.: przeciwdziałanie nadmiernemu przeznaczeniu gruntów rolnych na inne cele z uwzględnieniem struktury użytków rolnych oraz uwzględnianie położenia i sąsiedztwa w procesie decyzyjnym; ograniczanie przeznaczania najlepszych gleb pod uprawy roślin energetycznych; zachowywanie funkcji towarzyszących produkcji żywności, m.in.: utrzymywanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego, zachowywanie wolnych przestrzeni użytkowanych rolniczo, utrzymywanie trwałych użytków zielonych dla ochrony bioróżnorodności; wzmacnianie wykształconych kierunków produkcji rolniczej oraz zwiększanie towarowości gospodarstw rolnych w celu utrzymania wysokiego poziomu i jakości produkcji rolniczej tych obszarów; upowszechnianie działań rolno-środowiskowo-klimatycznych zapewniających rozwój gospodarki rolnej zintegrowanej z ochroną zasobów i walorów przyrodniczych, w tym rozwój rolnictwa ekologicznego; działania na rzecz poprawy warunków glebowo-wodnych dla rolnictwa m.in. poprzez budowę i renowację infrastruktury nawadniającej i odwadniającej; upowszechnienie działań polegających na wdrożeniu zapisów Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, tzw. programu azotanowego.

W zakresie kształtowania atrakcyjności turystycznej i około turystycznej w PZPW wskazano m.in.: rozwój stref rekreacji oraz infrastruktury sportowo-rekreacyjnej; rozwój zagospodarowania turystycznego zbiorników wodnych oraz rzek regionu wraz z otoczeniem; rozwój ponadlokalnych przestrzeni turystycznych; kształtowanie zintegrowanej sieci tras i szlaków turystycznych, w tym kulturowych, oraz powiązanie ich z trasami i szlakami województw sąsiednich; rozwój infrastruktury towarzyszącej dla tras i szlaków turystycznych; podniesienie atrakcyjności turystycznej obiektów zabytkowych, w tym przemysłowych, elementów dziedzictwa kulturowego i kultu religijnego oraz obiektów kultury i ich wykorzystanie na cele turystyczne; rozbudowę i modernizację wyspecjalizowanej infrastruktury konferencyjno-kongresowej, wystawienniczej i biznesowej; rozwój ośrodków rekreacji wodnej z towarzyszącym im zapleczem (m.in. porty, przystanie, stacje, ośrodki turystyki wodnej) w sąsiedztwie rzek i zbiorników wodnych; budowę i rozwój infrastruktury do uprawiania sportów zimowych; rozwój kompleksów wypoczynkowych, rekreacyjnych i centrów wypoczynku na terenach atrakcyjnych turystycznie; rozwój infrastruktury turystyki prozdrowotnej

(spa i wellness) oraz medycznej; rozwój i wykorzystanie potencjału wód geotermalnych oraz mikroklimatu kompleksów lasów sosnowych; zapewnienie właściwego poziomu dostępności komunikacyjnej do atrakcji turystycznych; wykorzystanie rzek jako turystycznych szlaków wodnych, przepraw promowych i tras tramwajów wodnych.

W PZPW wskazano działania na rzecz zapobiegania zagrożeniom naturalnym w m.in.: uwzględnianie map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego, planów zarządzania ryzykiem powodziowym a także Planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Środkowej Wisły; przeciwdziałanie wystąpieniu skutków powodzi i suszy; realizację inwestycji z zakresu ochrony przeciwpowodziowej przewidzianych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz działań strategicznych ujętych w Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla dorzecza Wisły; utrzymanie oraz zwiększanie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni poprzez m.in.: zmniejszanie odpływu wód opadowych i roztopowych ze zlewni, zwiększenie różnych form retencji wodnej (budowa zbiorników retencyjnych wraz z budowlami hydrotechnicznymi, zwiększanie lesistości, odtwarzanie terenów wodno-błotnych, przywracanie naturalnego charakteru cieków i naturalnych przepływów wód, tworzenie polderów zalewowych); zapewnienie wysokiego stopnia zabezpieczeń technicznych i organizacyjnych w zakresie zdarzeń losowych i sytuacji kryzysowych związanych z głównymi rzekami regionu; ograniczanie zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zwiększanie bezpieczeństwa powodziowego terenów o intensywnym zagospodarowaniu oraz obiektów stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska, obiektów użyteczności publicznej, stanowiących cenne dziedzictwo kulturowe, itp.; zwiększanie wykorzystania wód opadowych i roztopowych.

W zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i oczyszczania ścieków w PZPW wskazano m.in. wspieranie budowy i rozbudowy systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w małych miastach i na obszarach wiejskich, szczególnie w zwartych systemach osadniczych (stosowanie zasady „skojarzonego działania” w stosunku do zadań dotyczących wodociągownictwa i kanalizacji); wyposażenie w oczyszczalnie ścieków i kanalizacje jednostek osadniczych o skupionej zabudowie o równoważnej liczbie mieszkańców od 2 000 do 15 000; sukcesywną sanitację terenów o zabudowie rozproszonej na obszarach wiejskich i miejskich (przydomowe oczyszczalnie ścieków lub wywożenie ścieków przy zapewnieniu ich oczyszczenia); budowę ochronnego systemu kanalizacyjnego wokół zbiorników wodnych, a także rzek wykorzystywanych w celach rekreacyjnych i kąpieliskowych oraz budowę systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków deszczowych z terenów zurbanizowanych, głównych tras komunikacyjnych i obszarów przemysłowych.

W ww. PZPW wskazuje się m.in. na utrzymanie potencjału przyrodniczego i krajobrazowego wszystkich obszarów cennych przyrodniczo, zgodnie z wymogami ustawy o ochronie przyrody.

W gminie Ojrzeń nie wyłoniono obszarów sieci Natura 2000, a w obszarze Planu nie występują również inne formy ochrony przyrody. Najbliższy obszar sieci Natura 2000 znajduje się w odległości około 18 km od granicy Planu w gminie Płońsk – jest to Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk – Aleja Pachnicowa (kod obszaru PLH140054). W skład ww. SOOS wchodzi 730-metrowy fragment drogi powiatowej z pobocznymi między miejscowościami Strachowo a Dalanówek położony w otoczeniu pól uprawnych i łąk. Ochronie w tym obszarze podlega chrząszcz – pachnica dębowa związany z obecnością przydrożnej alei ogławianych wierzb. Jest to gatunek reliktowy związany z obecnością lasów pierwotnych ze starymi, dziuplastymi drzewami.

9.2. Problematyka ochrony środowiska w Planie miejscowym

Realizacją opisaną w rozdziale 9.1. polityki ochrony środowiska jest zachowanie w Planie, w dominującej części, dotychczasowego użytkowania rolnego i leśnego, w tym terenów okresowo podmokłych położonych w rejonie tzw. jeziora sandrowego w zachodniej części obszaru opracowania oraz dominującej części gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych. Ponadto w rejonie głównych dróg sołectwa Ojrzeń i Bronisławie wskazano uzupełnienie istniejących terenów zabudowy. Ustalenia Planu realizują więc określoną w PZPW politykę przeciwdziałania nadmiernemu przeznaczeniu gruntów rolnych na inne cele niż rolnicze uwzględniając strukturę użytków rolnych oraz ich położenie i sąsiedztwo.

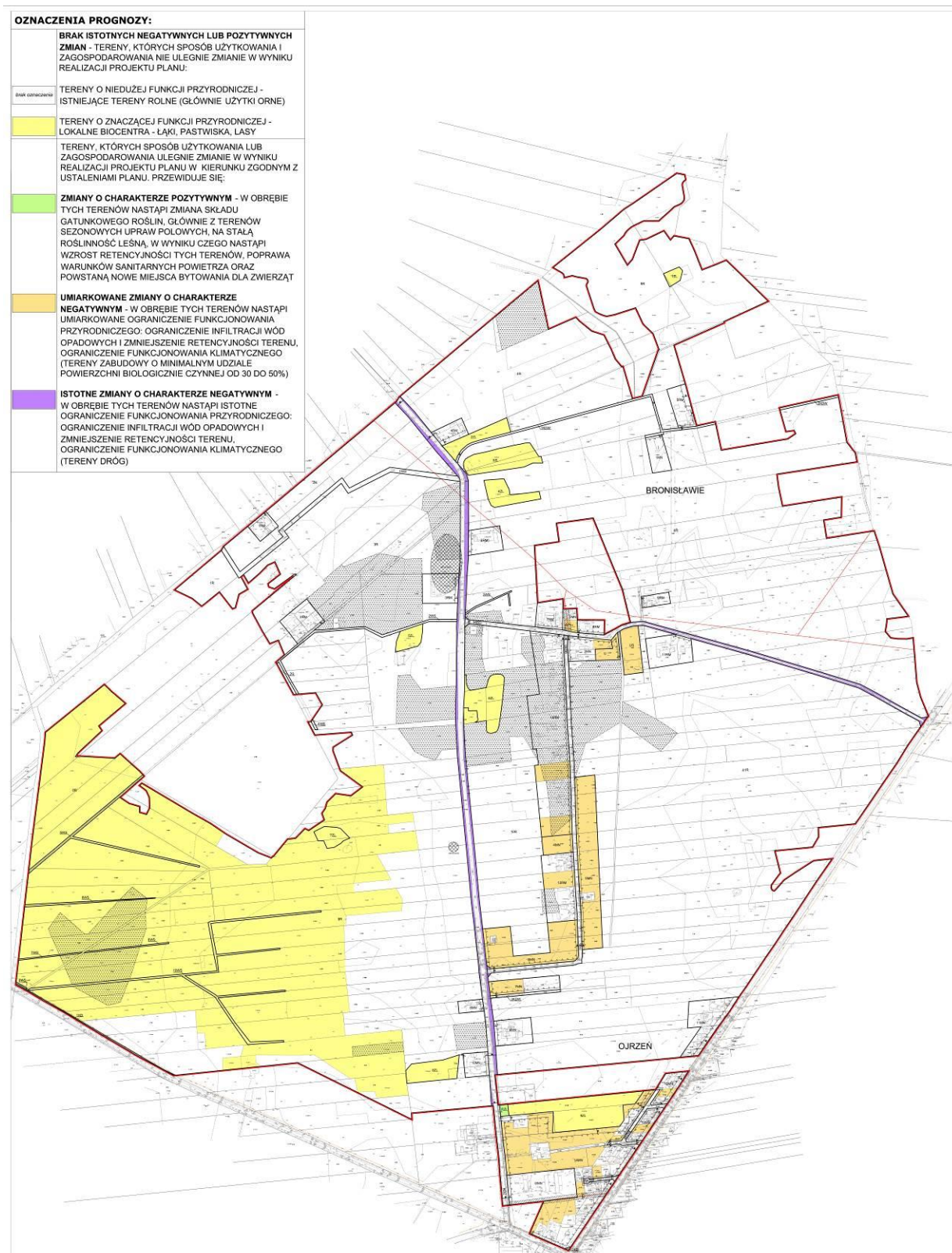
Ponadto wprowadzono następujące ustalenia mające na celu ochronę środowiska i zdrowia ludzi, w tym uwzględniające cele ochrony środowiska omówione w rozdziale 9.1.:

- zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, za wyjątkiem:

- przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko bezpośrednio związanych z rolnictwem na terenach oznaczonych symbolem literowym RM,
- inwestycji celu publicznego lub bezpośrednio związanych z rolnictwem z zakresu uzbrojenia terenu i urządzeń wodnych;
- zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym ryzyku lub zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- ustalono, iż oddziaływanie instalacji realizowanych na poszczególnych terenach nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza granicami nieruchomości, do której eksploatujący instalację posiada tytuł prawny, przy czym powyższy zakaz nie dotyczy inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, jeżeli taka inwestycja jest zgodna z przepisami odrębnymi;
- w zakresie ochrony wód podziemnych i powierzchniowych:
  - wskazano obowiązek przestrzegania zasady odprowadzanie ścieków do wód i ziemi zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu Prawa wodnego (w szczególności art. 75 i 77 ww. ustawy);
  - ustalono odprowadzanie ścieków bytowych planowaną siecią kanalizacji sanitarnej do gminnej oczyszczalni ścieków, a w razie braku warunków przyłączenia sieci kanalizacji sanitarnej do przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych (a następnie transport ścieków do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej poza obszarem Planu);
  - ustalono odprowadzenia wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, w tym do dołów chłonnych, zbiorników retencyjnych lub rowów przepuszczalnych, oraz dopuszczono odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z powierzchni szczelnych terenów dróg do otwartych lub zamkniętych systemów kanalizacyjnych odprowadzających te wody do wód powierzchniowych;
  - wskazano obowiązek podczyszczania wód opadowych i roztopowych z zanieczyszczonych szczelnych powierzchni zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu Prawa wodnego;
  - wskazano gospodarowanie odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi;
- w zakresie ochrony przed hałasem ustalono obowiązek traktowania terenów oznaczonych symbolami: U jako terenu „pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży”, UMN jako terenów „pod zabudowę mieszkaniowo-usługową”, MN, RM jako terenu „pod zabudowę mieszkaniową”, w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu Prawa ochrony środowiska;
- w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego ustalono zaopatrzenie w ciepło budynków z indywidualnych źródeł ciepła z zastosowaniem gazu ziemnego, gazu płynnego, energii elektrycznej, a także dopuszczono zastosowanie innych rodzajów instalacji i paliw konwencjonalnych niż wyżej wymienione zgodnie z przepisami odrębnymi lub zaopatrzenie w ciepło budynków z sieci ciepłowniczej zasilanej z urządzeń ciepłowniczych zlokalizowanych poza obszarem Planu, po ich zrealizowaniu. Dopuszczono również zasilanie w energię elektryczną oraz ciepło z indywidualnych instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii, przy czym w obszarze Planu zakazano lokalizacji instalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii: o mocy przekraczającej 100 kW; z biogazu, biogazu rolniczego oraz biopłynów; wykorzystujących energię wiatru, z wyłączeniem urządzeń o mocy mikroinstalacji w rozumieniu przepisów odrębnych;
- w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym ustalono strefy potencjalnego oddziaływania napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia, wskazane na rysunku Planu w terenach z możliwością lokalizacji budynków. W obrębie stref potencjalnego oddziaływania napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia zakazano lokalizacji budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi;
- w zakresie ochrony zdrowia ludzi m.in. ustalono zaopatrzenie w wodę do celów bytowych w oparciu o komunalne urządzenia i sieci zaopatrzenia w wodę poprzez sieć wodociągową, tymczasowo, w razie braku warunków przyłączenia sieci wodociągowej, dopuszczono do czasu realizacji tej sieci, budowę i ujmowanie wody z indywidualnych ujęć wody;

Rys. 2. Przewidywane istotne zmiany stanu i funkcjonowania środowiska w obszarze Planu, w tym wskazanie uwzględnienia celów ochrony środowiska wyznaczonych w dokumentach wyższego rzędu

- w zakresie ochrony i kształtowania funkcjonowania przyrodniczego ustalono zachowanie dominującej części terenów otwartych, w tym wszystkich terenów lasów oraz dopuszczono zalesienia na gruncie rolnym niskiej klasy bonitacyjnej i o niskim poziomie wód gruntowych, przylegającym do większego kompleksu leśnego. Na terenach zabudowy ustalono zachowanie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych:
  - 45% w terenie zabudowy usługowej - U,

- 40% w terenie usług sportu i rekreacji - US
- 50% w terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – MN,
- 30% w terenie zabudowy usługowej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – UMN
- 40% w terenach zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych – RM.

Biorąc pod uwagę ustalenia Planu w terenach: R, RZL, ZL i WS nie dopuszczono zagospodarowania, które mogłoby spowodować zasadniczą redukcję powierzchni biologicznie czynnej, zaś w terenach komunikacji: KDZ, KDD, KD, KDW, może dojść do zupełnej redukcji tej powierzchni.

Część terenów w obszarze Planu jest zabudowana i pokryta materiałami nieprzepuszczalnymi. Nowe, wyznaczone obecnie sporządzanym Planem, tereny zabudowy zajmują około 10 ha (tj. ok. 3,4% powierzchni Planu), a komunikacji 1,8 ha (tj. ok. 0,6% powierzchni Planu). W tych terenach możliwa jest redukcja powierzchni biologicznie czynnej na poziomie około 7 ha, tj. w obszarze stanowiącym około 2,4% powierzchni Planu. Redukcja tej powierzchni możliwa jest również w terenach już częściowo zabudowanych, ale gdzie Plan dopuszcza dalszą intensyfikację zabudowy. Można więc założyć, iż w obszarze Planu maksymalnie może dojść do redukcji tej powierzchni do 3% w stosunku do stanu istniejącego.

10. ANALIZA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO (Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAMI NA TE ELEMENTY)

10.1. Wpływ projektu Planu na elementy środowiska

Ukształtowanie powierzchni terenu, gleby, kopaliny

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski J. Kondrackiego (2000 r.) omawiany obszar znajduje się na obszarze jednostki geomorfologicznej: Wysoczyzna Ciechanowska (318.64), położonej w makroregionie Niziny Północnomazowieckiej (318.6), wchodzącej w skład podprowincji Niziny Środkowopolskie (318). Wysoczyzna Ciechanowska stanowi falistą równinę urozmaiconą ostańcami wzgórz morenowych i kemów, rozciętą dolinami dopływów Narwi i Wkry.

W obszarze opracowania można wyróżnić kilka jednostek geomorfologicznych, stanowiących podstawowo wyżynę lodowcową. W części północno-wschodniej i wschodniej znajduje się rozległa spiętrzona morena czołowa wyniesiona średnio na poziom od 115 do 140 m n.p.m. Część obszaru położona po zachodniej stronie drogi powiatowej prowadzącej z Ojrzenia do Trzpioł to równina sandrowa, w obrębie której przy środkowo-wschodniej granicy opracowania znajduje się zagłębienie tzw. jezioro sandrowe. Obszary te są położone średnio na wysokości od 102 do 115 m n.p.m. W części południowej, pomiędzy terenem uformowanym przez morenę czołową a równinę sandrową, znajduje się płaska wyżyna położona na wysokości około 111 m n.p.m.

W przedmiotowym obszarze nie występują znaczne spadki terenu. Grunt łagodnie opada w kierunku zachodnim.

Rzeźba terenu nie została w tym rejonie w sposób istotny przekształcona antropogenicznie. Niewielkie odkształcenia mogły powstać w wyniku prowadzenia prac polowych, a także realizacji dróg, infrastruktury technicznej oraz zabudowań. W wyniku tych działań powstały niewielkie nasypy i wykopy antropogeniczne. Pod względem ukształtowania terenu brak jest tu form wyróżniających się w krajobrazie, bądź form zmniejszających przydatności terenu dla zabudowy.

Wg Szczegółowej mapy geologicznej Polski (ark. Gąsocin - 409) najstarszymi osadami powierzchniowymi w obszarze opracowania są gliny zwałowe oraz piaski, żwiry, głązy moren czołowych. Są to utwory zlodowacenia środkowo-polskiego, stadiu północnomazowieckiego, fazy wierzbickiej. Pierwsze z nich pokrywają pas terenu po wschodniej stronie drogi Ojrzeń – Trzpioły. Piaski, żwiry, głązy moren czołowych występują zaś podstawowo w części południowo-wschodniej obszaru opracowania.

W czasie zlodowacenia bałtyckiego, w części zachodniej obszaru, zostały naniesione piaski wodnolodowcowe równiny sandrowej, które w związku z występowaniem jeziora sandrowego wypełniły się w okresie holocenu przez piaski i mulki rzeczne. Utwory te mają około 0,5 do 2 m miąższości i zawierają dużą ilość humusu.

Czwartorzęd nierozdzielony na przedmiotowym obszarze reprezentują eluvia piaszczyste gliny zwałowej położone na glinie zwałowej. Utwory te budują płaską wyżynę gliny zwałowej w południowej części omawianego obszaru.

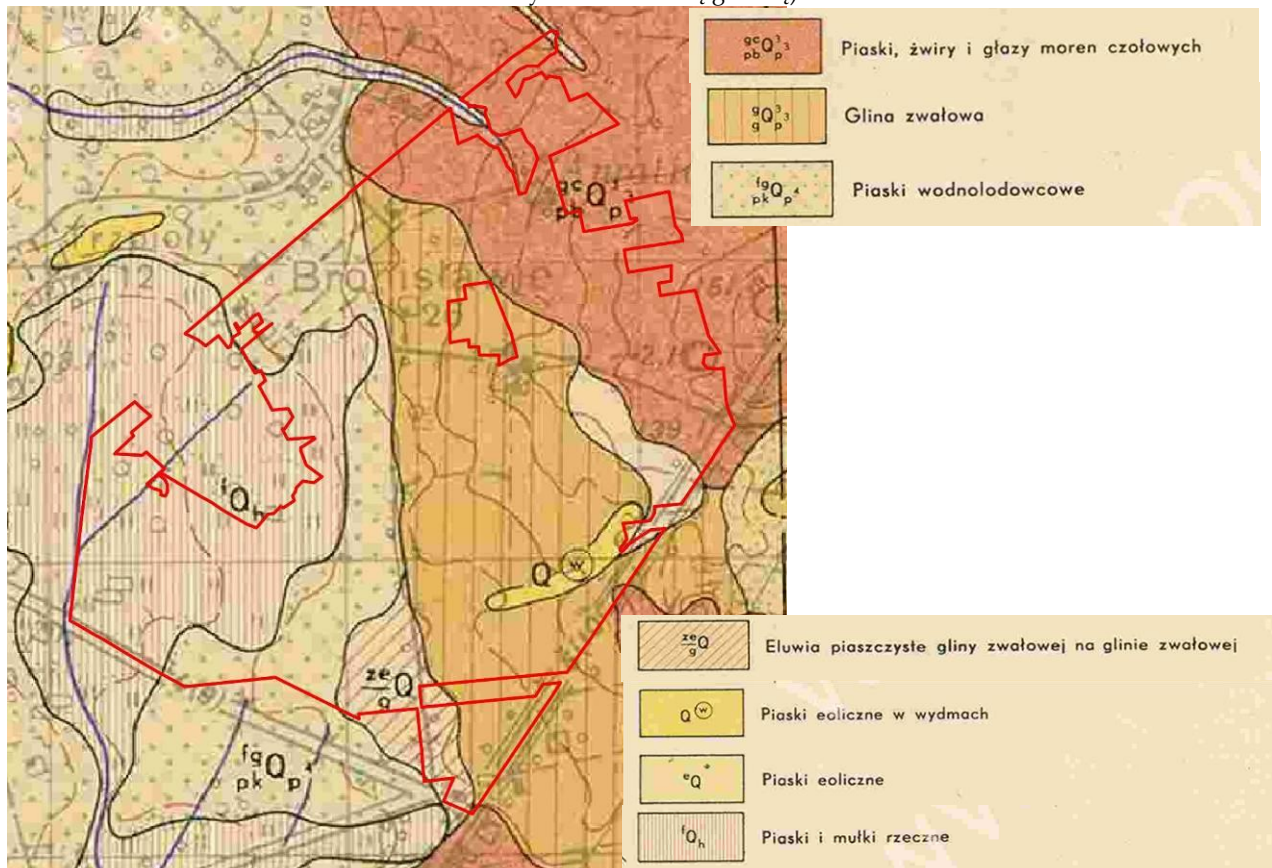
Opisane utwory charakteryzują się zróżnicowanymi warunkami budowlanymi. Obszary gruntów wodnolodowcowych piaszczystych i piaszczysto – żwirowych charakteryzują się dobrymi warunkami

budowlanymi, przy czym warunki te pogarszają się wraz z podwyższaniem się poziomu wody gruntowej. Obszary glin zwałowych również mają na ogół dobre warunki budowlane, lokalnie pogarszające się w związku z występowaniem płytkich wód zawieszonych. Gruntami o niekorzystnych warunkach budowlanych są piaski i mułki rzeczne zawierające znaczne pokłady humusu. Dominująca część obszaru opracowania charakteryzuje się więc dobrymi lub umiarkowanymi warunkami budowlanymi, jedynie w części zachodniej występują złe warunki gruntowo-wodne dla zabudowy.

Pierwotna budowa geologiczna tego terenu uległa niewielkiej zmianie pod wpływem procesów urbanizacyjnych – lokalnie powstały nasypy i wykopy gruntów przepuszczalnych (piasków i żwirów) związane z realizacją dróg i terenów zabudowy.

Na terenie opracowania i w jego najbliższym otoczeniu nie zdiagnozowano zagrożenia wystąpienia ruchów masowych ziemi ze względu na małe spadki terenu oraz występowanie utworów geologicznych, które nie uplastyczniają się pod wpływem wody. Nie stwierdzono tu również występowania udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego lub innych kopalin, obszarów perspektywicznych i prognostycznych występowania tych złóż a także udokumentowanego podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Rys. 3. Fragment szczegółowej mapy geologicznej, ark. Gąsocin (obszar opracowania został oznaczony schematycznie czerwoną granicą)

Źródło mapy geologicznej w skali 1:50 000: PIG

W obrębie przedmiotowego obszaru występują grunty rolne o zróżnicowanych walorach dla gospodarki rolnej od III do VI klasy bonitacyjnej. Największe kompleksy gruntów klasy III występują w rejonie miejscowości Bronisławie. Pozostałe niewielkie płyty tych gruntów są rozproszone po całym obszarze opracowania.

Plan adaptuje istniejące tereny zabudowy i komunikacji oraz dominującą część istniejących terenów rolnych i leśnych oraz dopuszcza na niewielkim gruncie rolnym zalesienia. Na tych terenach, stanowiących około 96% powierzchni Planu, nie przewiduje się wystąpienia negatywnych zmian rzeźby terenu i struktury gleb spowodowanych realizacją ustaleń sporządzanego aktu prawa miejscowego. W przypadku wprowadzenia zalesień na wyznaczonym w Planie terenie oznaczonym symbolem RZL, czasowo (długookresowo), po wprowadzeniu uprawy, a przed jej wycinką i przygotowaniem gruntu do kolejnych nasadzeń, struktura gleby może ulec poprawie w związku z pojawieniem się warstwy próchnicznej w skutek deponowania materii organicznej.

Na pozostałych około 4% powierzchni przedmiotowego obszaru w Planie wyznaczono nowe tereny zabudowy i komunikacji głównie w obrębie użytków rolnych niskich klas bonitacyjnych. Lokalnie nowe tereny zabudowy i komunikacji zaproponowano również na gruntach rolnych klasy III. Dotyczy

to podstawowo zabudowy zagrodowej (stanowiących element gospodarstw rolnych), ale również terenów 3MN i U oraz terenów komunikacji (poszerzenia istniejących dróg 1KDD, 2KDD, KDZ), dla których uzyskano decyzję ministra właściwego do spraw rozwoju wsi zezwalającą na taką zmianę. W wyniku zmiany sposobu użytkowania i zagospodarowania, z terenów otwartych, nastąpi trwała likwidacja użytków rolnych. W obrębie planowanych terenów zabudowy i komunikacji, w skutek realizacji nowych obiektów budowlanych dopuszczonych Planem, mogą również wystąpić stałe zmiany warunków podłoża, usunięcie warstwy próchnicznej (o ile występuje) oraz zagęszczanie i uszczelnianie gruntów, a także niewielkie zmiany ukształtowania terenu związane m.in. z realizacją infrastruktury technicznej i kształtowaniem niwelety na potrzeby zagospodarowania. Ponieważ w Planie dopuszczono lokalizację nowej zabudowy na terenach o korzystnych warunkach gruntowo-wodnych dla realizacji zabudowy (głównie w obrębie glin zwałowych i lokalnie eluwiów piaszczystych glin zwałowych na glinach zwałowych), w związku z powyższym nie przewiduje się potrzeby wymiany gruntu czy jego nasypywania, a tym samym zmiany dotychczasowego ukształtowania terenu. Przewiduje się zatem, iż opisane przekształcenia będą miały głównie charakter czasowy i będą związane z realizacją podziemnej infrastruktury technicznej. Po wybudowaniu uzbrojenia ukształtowanie terenu wróci do stanu wcześniejszego.

Zdiagnozowane niewielkie przekształcenia rzeźby terenu będą dotyczyć krajobrazu o niewyróżniającej się niwelecie – podstawowo terenów płaskich. Nie przewiduje się lokalizacji nowego zagospodarowania na obszarach odznaczających się wysokimi walorami ukształtowania terenu.

W obszarze Planu nie zidentyfikowano terenów zagrożonych wystąpieniem ruchów masowych ziemi. Ze względu na istniejące niewielkie spadki terenu, warunki gruntowo-wodne, a także planowane zagospodarowanie nie przewiduje się również w wyniku realizacji ustaleń Planu powstania ryzyka ww. ruchów.

Jednym z czynników mających wpływ na ukształtowanie powierzchni ziemi jest składowanie odpadów. Oddziaływanie Planu w zakresie wytwarzania i składowania odpadów zostało przedstawione w rozdziale 10.2.

W związku z brakiem na przedmiotowym terenie udokumentowanych złóż kopalin w prognozie nie przedstawiono wpływu realizacji ustaleń Planu na ich zasoby i racjonalne wykorzystanie.

Bilans wód podziemnych i powierzchniowych oraz układ hydrograficzny

Dominująca część obszaru opracowania znajduje się w zlewni rzeki Łydyni (JCWP kod RW200019268699, kod UE PLGW200049). Jedynie część południowa znajduje się w zlewni dopływu spod Ojrzenia (RW2000172686949), który uchodzi do rzeki Łydyni, ta zaś jest dopływem rzeki Wkry (JCWP kod RW200019268599). Dopływ spod Ojrzenia bierze swój początek na obszarze opracowania.

Osią hydrograficzną gminy Ojrzeń jest rzeka Łydynia - lewostronny dopływ Wkry o całkowitej długości 72 km i powierzchni zlewni 697,9 km², przepływająca przez środkową część gminy z północnego-wschodu na południowy-zachód. Rzeka ta na teren gminy wpływa w rejonie wsi Kownaty Borowe, a wypływa na południe od wsi Obrąb.

W obszarze opracowania występuje kilka niewielkich zbiorników wód stojących. Są to oczka wodne i stawy zrealizowane na potrzeby zdrenowania terenu. Największy z nich znajduje się przy drodze Ojrzeń – Trzpioty po wschodniej stronie. Ponadto znajdują się tu uregulowane cieki i rowy melioracyjne, brak jest naturalnie płynących wód powierzchniowych.

W obrębie przedmiotowego terenu nie wyznaczono obszaru szczególnego zagrożenia powodzią. Nie mniej zachodnia część obszaru opracowania, ze względu na swą budowę geologiczną, jest zagrożona występowaniem lokalnych podtopień w okresach silnych opadów. Zagrożenie to jest obecnie zmniejszone w wyniku wybudowania systemu rowów melioracyjnych, które zbierają nadmiar wód. Należy jednak podkreślić, iż rowy melioracyjne zmieniają reżim wodny terenu. Na terenach torfowisk i namulców torfiastych w pierwszej fazie, po wykonaniu melioracji, następuje zwiększenie retencyjności gruntu. W drugiej fazie, gdy zdolność retencyjna gleby zostanie wyczerpana, dodatkowe ilości deszczu czy wód roztopowych spływają szybciej niż przed melioracją, co zwiększa przepływ wód w rzekach, a tym samym zagrożenie powodziowe.

Na stan ilościowy wód w rzekach może mieć wpływ m.in. pobór wody. Na zaspokojenie potrzeb całej ludności w gminie pobierana jest jednak woda podziemna.

Wody opadowe w obszarze Planu zasilają powierzchniowo wody gruntowe oraz wody powierzchniowe – rowy melioracyjne i oczka wodne. Część wód opadowych może być lokalnie retencjonowana w zagłębieniu po jeziorze sandrowym wypełnionym utworami organicznymi i na terenach pokrytych zadrzewieniami. Spowolnioną infiltracją tych wód charakteryzują się również tereny pokryte glinami zwałowymi. Jednak duża część omawianego terenu zbudowana jest z utworów łatwo-przepuszczalnych (piasków i żwirów) oraz pokryta jedynie

roślinnością sezonową niską, co powoduje że wody opadowe są drenowane przez cieki wodne i szybko odpływają z obszaru opracowania.

Przedmiotowy obszar położony jest w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 49 (kod UE: PLGW200049). W obrębie tej części JCWPd (południowej) wyróżniono jeden poziom wód czwartorzędowy i jedno piętro neogeńskie. Poziom czwartorzędowy tworzą wody moren czotowych i wałów kemowych. Występuje on średnio na głębokości od 5 do 150 m ppt, przy czym jego miąższość może się wahać od 4 do 80 m. Jest to główny poziom użytkowy. Zasilany jest on pośrednio z poziomu przypowierzchniowego przez przesączanie wód infiltracyjnych przez osady półprzepuszczalne lub bezpośrednio przez opady atmosferyczne w strefach występowania okien hydrogeologicznych. Bazą drenażu tego poziomu są dopływy Wkry. Zwierciadło poziomu górnej wody uклада się współkształtnie do morfologii terenu. Wg Mapy Hydrogeologicznej Polski (ark. Gąsocin) w obszarze Planu występuje niska wydajność potencjalnych studni wierconych użytkowego poziomu wodonośnego na poziomie od 10 do 30 m³/h. W obszarze gminy 98,7% mieszkańców jest obsługiwana z gminnych ujęć wód podziemnych poprzez wodociąg gminny. Również obszar opracowania jest wyposażony w sieć wodociągową, która obsługuje położone w tej części gminy zabudowania. Ujęcia wód podziemnych zasilające wodociąg znajdują się poza obszarem opracowania.

Piętro neogeńskie występuje na poziomie od 150 do 250 m ppt i ma niewielką miąższość od 7 do 20 m.

Poziom przypowierzchniowy jest ściśle powiązany hydraulicznie z głównym poziomem wodonośnym, w tym stanowi główne źródło alimentacji i zagrożenia zanieczyszczeniami dla głębiej położonych utworów wodonośnych.

Wg Mapy Hydrogeologicznej Polski – Pierwszy poziom wodonośny występowanie i hydrodynamika (ark. Gąsocin) obszar opracowania w zakresie występowania wód przypowierzchniowych podzielony jest na dwa rejon. Pierwszy z nich znajduje się po zachodniej stronie drogi Ojrzeń – Trzpioły. W tym rejonie wody przypowierzchniowe występują na głębokości 2-5 m ppt i mają zwierciadło swobodne. Hydroizohipsa tych wód w części położonej bliżej drogi usytuowana jest na wysokości 105 m npm, w rejonie zaś zachodniej granicy opada do około 102 m npm. Wody te spływają w kierunku północno-zachodnim. Obszar położony po wschodniej stronie drogi Ojrzeń – Trzpioły charakteryzuje się znacznym różnicowaniem warunków występowania i warstw wodonośnych. W rejonie tym wody gruntowe występują na poziomie poniżej 5 m ppt, a w części północno-wschodniej, przy granicy opracowania stwierdzono obszar pozbawiony warstw wodonośnych.

Aktualny i prognozowany stopień wykorzystania wód podziemnych wg opracowania „Bilans wodnogospodarczy wód podziemnych z uwzględnieniem oddziaływań z wodami powierzchniowymi w dorzeczu Wisły” z 2012 r. wynosił od 30 do 60% (wg zaś danych PIG wykorzystano 24,2% zasobów położonego w tym rejonie JCWPd), a rezerwa gwarantowanych zasobów wód podziemnych dostępnych do zagospodarowania przy aktualnym poborze wód podziemnych wynosi w tym rejonie od 100 do 200 m³/dobę.

Obszar Planu znajduje się w granicach nieudokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych: nr 215 Subniecka Warszawska. Zbiornik ten nie podlega ochronie.

Na zasobność wód podziemnych ma wpływ szereg czynników. W obszarze Planu negatywnie na ilość zasobów tych wód wpływa mały udział roślinności wysokiej i duże pokrycie terenu przez roślinność sezonową (efektem tego jest brak retencji roślinnej i glebowej) oraz występowanie rowów melioracyjnych (powodują przyspieszony odpływ tych wód). Pozytywnie zaś wpływa fakt, iż tereny te nie są obecnie w dominującej części pokryte materiałami nieprzepuszczalnymi (są to tereny zasilania tych wód), a także fakt, iż w otoczeniu obszaru opracowania występują licznie tereny pokryte lasami, które korzystnie wpływają na retencionowanie wody.

Wody podziemne stosunkowo łatwo ulegają przekształceniom ilościowym wskutek działalności inwestycyjnej ingerującej bezpośrednio lub pośrednio w środowisko wodne. Najczęściej deformacji ulega pierwszy poziom wód – tzw. wody gruntowe, co jest spowodowane prowadzeniem prac ziemnych, zmianą struktury gleb, zmniejszeniem pokrycia gleb roślinnością wysoką, a także ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnej na gruncie rodzimym. Deformacje kolejnych poziomów wodonośnych spowodowane są poborem wód do celów bytowych lub technologicznych.

W wyniku realizacji ustaleń Planu, na jego obszarze może nastąpić minimalne, trwałe ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej i uszczelnienie podłoża – zjawisko to będzie dotyczyć do około 3% powierzchni Planu. Na tych terenach, na których zostanie w wyniku realizacji ustaleń Planu zlikwidowana powierzchnia biologicznie czynna może nastąpić modyfikacja sposobu krążenia wód. Ubytek wody deszczowej będzie dotyczył wody, która odparuje bezpośrednio z terenów utwardzonych oraz wody zebranej z utwardzonych terenów dróg, która może zostać odprowadzona do otwartych lub zamkniętych systemów odprowadzania wód (sieci kanalizacyjnej, rowów odwadniających). Pozostała część wód opadowych zostanie odprowadzona na tereny nieutwardzone. Na minimum 96% powierzchni Planu, tj. na terenach, które wg ustaleń Planu będą stanowiły tereny rolne w tym z możliwością zalesień, leśne i powierzchni biologicznie czynnej

na działkach budowlanych, wody deszczowe będą nadal bezpośrednio zasilać wody gruntowe, spływać do głębiej położonych wód podziemnych lub będą retencjonowane przez rośliny i glebę.

Kolejnym czynnikiem mogącym wpływać na bilans wód gruntowych jest drenaż podziemny związany z pracami ziemnymi prowadzonymi przy budowie przewodów kanalizacji sanitarnej, przewodów wodociągowych i kanałów technologicznych. Podstawowo realizacja tych przedsięwzięć ma oddziaływanie krótkookresowe i może być związana z odwodnieniem wykopów pod infrastrukturę techniczną gdy przewody są kładzione poniżej zwierciadła wód gruntowych. W takiej sytuacji przepuszczalna strefa gruntu wokół urządzeń i elementów konstrukcyjnych może działać również w sposób stały jak dren. Do stałego drenażu wód gruntowych może dochodzić na terenach gdzie poziom wód gruntowych jest wysoki, a wody gruntowe znajdują się pod trudno przepuszczalną warstwą gruntu. W obszarze Planu zaplanowano nowe tereny zabudowy w rejonie występowania głównie utworów trudnoprzepuszczalnych, ale gdzie wody gruntowe występują głęboko pod powierzchnią gruntu (co najmniej 5 m ppt). Biorąc powyższe pod uwagę nie przewiduje się, aby ustalenia Planu powodowały konieczność realizacji podziemnej infrastruktury technicznej w rejonach gdzie poziom ten jest wysoki (również w najbliższym otoczeniu obszaru Planu) i w związku z tym nie prognozuje się, aby związane z realizacją planowanej zabudowy podziemne sieci infrastruktury technicznej oddziaływały jak dren powodując odpływ wód gruntowych.

Szczególnie istotna, dla utrzymania istniejącego poziomu zwierciadła wody gruntowej, jest obecność roślinności wysokiej, która poprzez swoje funkcjonowanie wpływa na naturalną retencję wód oraz hamuje spływ powierzchniowy i podziemny. W obszarze Planu zachowano wszystkie grunty leśne (o pow. 5,99 ha tj. 2,1% powierzchni Planu) i wyznaczono niewielki teren dolesień (o pow. 0,06 ha tj. 0,01% powierzchni Planu). Tereny pokryte drzewostanem odznaczają się bardzo wysoką zdolnością hamowania odpływu wód opadowych ponieważ drzewa, a także ściółka leśna zbudowana z materii organicznej, gromadzą, przetrzymują i powoli oddają wodę do atmosfery i gleby, przyczyniając się tym samym do zwiększenia opadów i wtórnego nawodnienia, przez co zapobiegają suszom i powodziom w niższych częściach zlewni. Istotne jest również zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu obszaru tzw. jeziora sandrowego położonego w zachodniej części obszaru opracowania, pokrytego utworami organicznymi z roślinnością łąkową, w tym liniowymi zadrzewieniami, które również przetrzymują wody opadowe. Z powstaniem nowych terenów zabudowy na gruntach rolnych, poza utratą części powierzchni biologicznie czynnej, będzie się wiązał wzrost ilości roślin nie sezonowych – darni oraz drzew i krzewów, a także wykształcenie warstwy próchnicznej gleby, co może przyczynić się do poprawy warunków retencji roślinnej. Nie należy więc przewidywać zasadniczego zmniejszenia retencji roślinnej i glebowej w obszarze Planu. W Planie wprowadzono również dopuszczenie realizacji zbiorników retencyjnych, które sztucznie zatrzymują nadmiar wód, ograniczając ich spływ do niższych części zlewni. Realizacja małych zbiorników retencyjnych w obrębie działek budowlanych jest rekomendowana jako jeden z właściwych sposobów zagospodarowywania wód opadowych w rejonie, na który opadają. Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż ustalenia Planu stwarzają warunki do zwiększenia retencyjności tego obszaru.

W wyniku realizacji planowanego powiększenia terenów zabudowy w sołectwach Ojrzeń i Bronisławie (możliwa realizacja około 50 gospodarstw) zwiększy się zapotrzebowanie na wodę. W Planie ustalono, że woda na potrzeby planowanego zagospodarowania będzie czerpana z gminnego ujęcia wody, a tymczasowo w terenach dotychczas nie zwodociągowanych, do czasu realizacji sieci wodociągowej, z indywidualnych źródeł. Zatem realizacja ustaleń Planu w zakresie poboru wody będzie przede wszystkim oddziaływać na tereny położone poza jego granicami i przyczynić się do długoterminowego, zwiększenia leja depresyjnego wokół gminnego ujęcia wód podziemnych. Oddziaływaniem krótkoterminowym, do czasu realizacji sieci wodociągowej, może być pobór wód z części terenów opracowania, które obecnie nie są obsługiwane przez sieć wodociągową, i czasowe powstanie lokalnych lei depresyjnych wokół indywidualnych punktów poboru (większość planowanych terenów zabudowy jest wyposażona obecnie w wodociąg, jedynie część działek w terenie 6MN ma dalszy dostęp do tej sieci). Wraz z zaprzestaniem ich użytkowania poziom wód powróci do wcześniejszego stanu. Należy również podkreślić, iż na potrzeby planowanej ekstensywnej zabudowy pobór wód będzie stosunkowo nieduży.

Reasumując, realizacja ustaleń Planu może przyczynić się do długoterminowego, niewielkiego zwiększenia leja depresyjnego wokół gminnego ujęcia wód podziemnych poziomu użytkowego (niewykorzystywanego przez rośliny). Biorąc natomiast pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze oraz ustalenia Planu należy stwierdzić, że realizacja tych ustaleń nie będzie w sposób istotny negatywnie oddziaływać na bilans wód gruntowych.

W obszarze Planu nie występują zewidencjonowane, naturalne cieki i zbiorniki wodne, zatem ustalenia sporządzanego aktu prawa miejscowego nie generują bezpośrednich zmian naturalnego układu hydrologicznego. Występują tu natomiast cieki uregulowane i rowy melioracyjne, a na terenach rolnych niewielkie stawy, wskazane na mapie zasadniczej jako grunty rolne – łąki lub nieużytki. Sporządzany Plan adaptuje te zbiorniki wodne. Rowy melioracyjne zostały wskazane na rysunku Planu i wymagają zachowania. Natomiast stawy zostały wskazane jako tereny rolnicze to jest grunty rolne, w obrębie których zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych występują m.in. torfowiska, oczka wodne, urządzenia melioracji wodnych, przeciwpowodziowych i przeciwpożarowych, stawy rybne i inne zbiorniki wodne służące rolnictwu. Ustalając więc w Planie w rejonie występowania stawów tereny rolnicze z zakazem realizacji wszelkich budynków, parków wiejskich, rodzinnych ogrodów działkowych i ogrodów botanicznych, sporządzany dokument stwarza warunki do ich zachowania jak również ochrony ich zlewni. Plan zapobiega powstaniu w ich rejonie obiektów, które mogłyby spowodować zmiany reżimu wodnego, spadek ich zasilania w wodę i tym samym przyczynić się do ich zaniku, w skutek osuszenia terenu.

Klimat lokalny

Klimat w gminie Ojrzeń jest stosunkowo ciepły, lato jest wczesne i dość długie, zima długa i mroźna oraz występują duże amplitudy temperatur. Średnia temperatura powietrza w ciągu całego roku wynosi 9,4°C, średnia temperatura najzimniejszego miesiąca w roku – lutego - 0,8°C, natomiast najcieplejszego sierpnia - około 21,2°C. Występuje tu niski średni roczny opad, utrzymujący się na poziomie 400 - 500 mm (najniższy opad jest zimą i na początku wiosny, natomiast najwyższy od maja do września z nasileniem w lipcu). Okres wegetacyjny trwa tu około 210 dni, rozpoczyna się w pierwszej dekadzie kwietnia a kończy w ostatniej dekadzie października. Pokrywa śnieżna z maksimum w styczniu i lutym, utrzymuje się przez nie więcej niż 60 dni w ciągu roku.

W gminie dominują wiatry z kierunków zachodnich oraz południowozachodnich. Większość to wiatry słabe i bardzo słabe. Średnia prędkość wiatru w ciągu roku wynosi w zależności od pory roku 3,9 m/s – 6,4 m/s. Większą prędkością wiatru cechują się miesiące późnojesienne, zimowe i wiosenne (od listopada do maja). Latem wzrasta udział wiatrów północnozachodnich, zimą południowo-zachodnich. Znaczny udział we wszystkich obserwacjach anemometrycznych mają cisze atmosferyczne, w których prędkość wiatru wynosiła poniżej 1,5 m/s i które najczęściej obserwowane są w miesiącach letnich oraz jesieni. Znacznie więcej cisz atmosferycznych obserwuje się po zawietrznej stronie kompleksów leśnych - głównie po stronie wschodniej i północno-wschodniej.

Na mezoklimat obszaru opracowania mają wpływ czynniki lokalne takie jak: ukształtowanie terenu, budowa geologiczna, pokrycie terenu oraz warunki gruntowo-wodne. W obrębie omawianego rejonu gminy można wyróżnić trzy podstawowe typy mezoklimatu. Pierwszy z nich występuje w zachodniej części obszaru opracowania i jest związany z występowaniem wysokiego poziomu wód gruntowych. Są to więc tereny charakteryzujące się stosunkowo dużą wilgotnością powietrza. Obszary te są narażone na powstawanie zastoisk wilgotnego i zimnego powietrza, a także powstawanie i utrzymywanie się mgieł. Północno-wschodnia i wschodnia część obszaru opracowania charakteryzuje się odmiennym klimatem, co jest uwarunkowane występowaniem głęboko wód gruntowych, brakiem dużych zbiorników wodnych i dużych kompleksów lasów liściastych oraz występowaniem utworów glebowych, które szybko się nagrzewają i szybko to ciepło oddają (tj. piasków i żwirów). Te czynniki powodują, że w tej części opracowania powietrze charakteryzuje się niską wilgotnością oraz dużymi wahaniami dobowymi temperatury szczególnie w dni słoneczne (silnie się nagrzewając w ciągu dnia i szybko to ciepło oddając w okresie nocy). Trzeci typ mezoklimatu występuje w części południowej i środkowej obszaru opracowania i jest związany z występowaniem glin zwałowych, a także pojedynczych niewielkich oczek wodnych. Zespół tych czynników powoduje, że w rejonie tym występują umiarkowane wahania dobowe temperatur, a wilgotność powietrza utrzymuje się na umiarkowanym poziomie.

Otoczające obszar opracowania lasy, jak i zadrzewienia wstępujące w jego obszarze, nie wpływają zasadniczo na opisane warunki klimatyczne. Są to podstawowo lasy i zadrzewienia sosnowe. Tego typu zbiorowiska ze względu na ich ciemny odcień i ażurowość koron mocniej się nagrzewają niż lasy liściaste i długo to nagrzane i suche powietrze utrzymują. Jest to spowodowane też tym, iż lasy są przeszkodą dla przemieszczających się mas powietrza. Zdecydowanie lepszy wpływ na lokalny klimat mają występujące przy zachodniej granicy obszaru opracowania lasy liściaste - olsy. Powodują one modyfikację opisanych wyżej warunków klimatycznych. Drzewa liściaste pochłaniają lepiej niż drzewa iglaste promienie słoneczne (dzięki temu, iż ich korony są jaśniejsze niż korony drzew iglastych), dają lepsze zacienienie i zwiększają wilgotność powietrza. Natomiast w okresie bezlistnym nie stanowią tak silnej bariery dla przemieszczających się mas powietrza.

Specyficznym mezoklimatem odznaczają się tereny zabudowy i komunikacji. W obszarze opracowania występują stosunkowo nieduże skupiska zwartej zabudowy, zatem powodują one umiarkowane modyfikacje opisanych wyżej warunków klimatycznych. W obrębie terenów pokrytych przez materiały sztuczne temperatury minimalne są nieco wyższe niż na terenach otwartych (dotyczy to zwłaszcza temperatur nocnych). Powoduje to zmniejszenie

dobowych amplitud temperatury powietrza. Taka sytuacja jest spowodowana dostarczaniem dużych ilości sztucznego ciepła do atmosfery m.in. w skutek ogrzewania budynków zimą, działania klimatyzacji latem, ruchu pojazdów silnikowych i obecności innych źródeł ciepła. Dodatkowo, większość powierzchni takich jak beton, asfalt i innych materiałów budowlanych pochłania więcej promieniowania słonecznego niż powierzchnie naturalne, a następnie to ciepło szybko oddają do powietrza.

W związku z realizacją ustaleń sporządzanego Planu nie przewiduje się wystąpienia zasadniczych zmian w lokalnym klimacie w części zachodniej i północnej obszaru opracowania. Zachowanie terenów rolnych położonych m.in. na gruntach organicznych, z zadrzewieniami będzie sprzyjać zachowaniu dotychczasowych warunków klimatycznych charakteryzujących się dużą wilgotnością powietrza z czym związane jest częste występowanie mgieł, oraz wyrównaną, stosunkowo niską temperaturą. Obszary te będą również stanowić tereny wymiany poziomej powietrza.

Minimalne zmiany topoklimatu mogą wystąpić w obrębie nowych terenów zabudowy i komunikacji. Na tych terenach nastąpi zmniejszenie udziału powierzchni biologicznie czynnej, na rzecz terenów pokrytych materiałami, które szybko się nagrzewają w dni słoneczne i szybko to ciepło oddają w porze wieczornej, powodując niewielkie podniesienie temperatur. Sprzyja temu również brak zjawiska zacieniania, które występuje w otoczeniu drzew i krzewów (obecność drzew ogranicza nagrzewanie się powierzchni sztucznych takich jak asfalt, beton, mury, dachy). Z ograniczonym udziałem roślinności związana jest również mała wilgotność powietrza, gdyż wody deszczowe na takich terenach szybko odparowują lub są splukiwane. Wyznaczone nowe tereny zabudowy i komunikacji w Planie zajmują jednak niewielką powierzchnię (ok. 4% jego powierzchni), także ich wpływ na mezoklimat będzie stosunkowo niewielki. Zaplanowano niską (do 10 m) i umiarkowaną intensywną zabudowę, która nie będzie zasadniczo ograniczała przewietrzania, a także w sposób istotny wpływała na warunki insolacji (przez co nie przyczyni się do powstawania kontrastowych termicznie obszarów powodujących występowanie silnych wiatrów w terenach zabudowy). Z urzędzeniem nowych terenów zabudowy będzie wiązało się zwiększenie powierzchni terenów pokrytych stałą roślinnością – muraw, krzewów i drzew, co może w przyszłości ograniczać negatywne oddziaływanie zabudowy. Ważne jest również to, iż w sporządzanym dokumencie ustalano jasną kolorystykę budynków. Jasne ściany odbijają promienie słoneczne, w mniejszym stopniu się nagrzewając i tym samym mniej oddziałują na lokalny klimat.

W Planie wprowadzono również regulacje skutkujące pochłanianiem gazów cieplarnianych – poza ustaleniem zachowania dużych powierzchni terenów biologicznie czynnych, wprowadzono również ustalenia służące ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych poprzez wykluczenie spalania paliw stałych o wysokiej zawartości zanieczyszczeń w systemach grzewczych oraz dopuszczono stosowanie energii ze źródeł odnawialnych. Zatem również w skali globalnej nie przewiduje się istotnego negatywnego oddziaływania ustaleń Planu na środowisko w zakresie eskalacji zjawiska efektu cieplarnianego.

10.2. Wpływ projektu Planu na jakość i zagrożenia środowiska oraz zdrowie ludzi

W sporządzanym Planie nie wyznaczono terenów produkcji, składów, magazynów i usług, oraz wykluczono lokalizację zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, które mogą być sytuowane na tego typu terenach. Na całym obszarze Planu zakazano realizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko bezpośrednio związanych z rolnictwem na terenach oznaczonych symbolem literowym RM oraz inwestycji celu publicznego lub bezpośrednio związanych z rolnictwem z zakresu uzbrojenia terenu i urządzeń wodnych. W sporządzanym Planie dopuszczono zatem możliwość realizacji nowych, a także przebudowy i rozbudowy istniejących inwestycji, zgodnych z przeznaczeniem terenów, zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko takich jak sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, drogi, a także działalność związana z rolnictwem w zakresie przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Ponadto w granicach Planu ustalono, że oddziaływanie instalacji realizowanych na poszczególnych terenach nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza granicami nieruchomości, do której eksploatujący instalację posiada tytuł prawny (powyższy zakaz nie dotyczy jedynie inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, co wynika z przepisów odrębnych).

W budynkach i lokalach usługowych na obszarze Planu wprowadzono ograniczenia w zakresie rodzajów usług mając na uwadze ochronę przed potencjalnymi uciążliwościami:

- na terenie U ustalono usługi z zakresu edukacji, opieki nad dziećmi, kultury, rekreacji i sportu;
- na terenie US ustalono usługi sportu i rekreacji, w tym boisko sportowe;
- na terenie UMN wykluczono usługi z zakresu: obsługi komunikacji typu stacje paliw lub lakiernie, zakłady pogrzebowe wymagające pomieszczeń do przechowywania zwłok, obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², usługi wymagające bazy pojazdów transportu towarowego;
- na terenach RM w lokalach użytkowych budynków mieszkalnych dopuszczono usługi skorelowane z funkcją rolniczą z zakresu handlu, gastronomii, rzemiosła i biur a w budynkach gospodarczych dopuszczono usługi skorelowane z funkcją rolniczą z zakresu rzemiosła i biur, handlu, przetwórstwa rolno-spożywczego.

Przewidywane zagrożenia wynikające z wprowadzania gazów i pyłów do powietrza oraz emisji hałasu

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje pomiarów poziomów substancji w powietrzu w odniesieniu do poszczególnych stref w województwie, a następnie je ocenia. Gmina Ojrzeń znajduje się w strefie mazowieckiej w klasyfikacji jakości powietrza. Poniżej przedstawiono wyniki klasyfikacji tej strefy w 2021 r. na podstawie kryterium ochrony zdrowia. Podstawą klasyfikacji stref w Rocznej ocenie jakości powietrza były wartości poziomów: dopuszczalnego, dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, docelowego i celu długoterminowego, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Tabela 1. Klasy w strefie mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2021 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A - nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego, C - powyżej poziomu dopuszczalnego/docelowego oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM2,5)

SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
A	A	A	A	A ¹⁾	C	A	A	A	A	C	C1 ²⁾

źródło: Opracowanie własne na podstawie publikacji pt. Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport wojewódzki za 2021 r., GIOŚ 2022 r.

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

²⁾ Dla pyłu PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza ($\leq 25 \mu\text{g}/\text{m}^3$), strefa uzyskały klasę A

W ocenie stwierdzono, że większość zanieczyszczeń atmosferycznych w strefie mazowieckiej mieści się w klasie A, co oznacza, że stężenia zanieczyszczeń w tej strefie nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych. Przekroczenie poziomu dopuszczalnego, docelowego lub długoterminowego stwierdzono dla dwutlenku siarki (klasyfikacja SO₂ dla czasu uśrednienia – 24h), pyłu zawieszonego PM10 (przekroczenie normy dobowej i rocznej), PM2,5 (dla fazy II), benzo(a)pirenu w pyłe oraz ozonu (poziom celu długoterminowego).

Według klasyfikacji, na podstawie kryteriów dotyczących ochrony roślin, strefa mazowiecka została zakwalifikowana do klasy A ze względu na stężenie zanieczyszczeń SO₂, NO₂, i O₂ – poziomu docelowego, natomiast do klasy D2 ze względu na stężenie O₃ dla poziomu długoterminowego.

Wg Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim za lata 2019-2021 (GIOŚ, 2020-2022 r.) na terenie gminy Ojrzeń na podstawie wyliczeń z modelowania matematycznego nie stwierdzono jednak przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe, wg kryterium ochrony zdrowia. Również dane z lat wcześniejszych potwierdzają brak przekroczenia normy w zakresie PM10 i PM2,5. W roku 2017 zanieczyszczenie pyłem PM10 utrzymywało się średnio w ciągu roku na poziomie 19,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, zaś w 2016 r. na poziomie 20,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, gdy norma wynosi 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Zanieczyszczenie zaś pyłem PM2,5 utrzymywało się średnio w ciągu roku 2017 na poziomie 15,1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, w 2016 na poziomie 15,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, podczas gdy norma dla fazy II (wymagana do osiągnięcia do roku 2020) wynosi 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Zanieczyszczenie benzo(a)pirenem przekraczało nieznacznie ustalony poziom docelowy, który powinien być osiągnięty do roku 2013. W 2017 r. poziom ten w ciągu roku utrzymywał się na granicy 1,1 ng/m^3 , zaś w 2016 r. 1,2 ng/m^3 , podczas gdy norma wynosi 1,0 ng/m^3 . Przy czym zgodnie z obowiązującymi wytycznymi GIOŚ stosuje się zaokrąglenia, które powodują, że za przekroczenia uznaje się wartości powyżej 1,5 ng/m^3 .

Wg mapy „Ocena jakości powietrza - modelowanie na potrzeby ocen” zamieszczonej na portalu GIOŚ w obszarze opracowania w 2017 r. nie stwierdzono przekroczenia norm w zakresie zawartości w powietrzu pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5, natomiast występował podwyższony poziom benzo(a)pirenu w pyłe na poziomie 1,01-1,3 ng/m^3 . W latach 2019-2021 mapy rozkładu stężeń zanieczyszczeń zamieszczone na ww. portalu wskazywały na brak przekroczenia norm w zakresie wszystkich ww. zanieczyszczeń (poziom benzo(a)pirenu

w pyłe utrzymywał się na poziomie poniżej $0,75 \text{ ng/m}^3$, jedynie w 2020 r. w części południowej obszaru Planu wynosił około $0,76\text{--}1,00 \text{ ng/m}^3$).

W latach 2016-2021 odnotowano w gminie Ojrzeń, na podstawie modelowania krajowego, przekroczenie poziomu długoterminowego ozonu wg kryterium ochrony zdrowia oraz przekroczenie AOT40 wg kryterium dotyczącego ochrony roślin. Źródłem ozonu w powietrzu jest przede wszystkim spalanie paliw w transporcie (samochodowym, w samolotach, sprzęcie budowlanym i ogrodowym), przemysł i duże źródła spalania, a także produkty chemiczne. W rejonie gminy Ojrzeń główną przyczyną przekroczenia norm zawartości ozonu w troposferze jest napływ zanieczyszczeń z innych regionów. Na przekroczenie zawartości ozonu mają również wpływ warunkami meteorologiczne - im cieplejszy rok tym to przekroczenie jest wyższe. Należy jednocześnie wskazać, iż w obszarach pozbawionych stałej roślinności wysokiej i z niskim poziomem wody gruntowej (takie tereny przeważają w obszarze Planu), które silnie i szybko się nagrzewają w ciągu dnia, temperatury powietrza są wyższe o kilka stopni w stosunku do tych w terenach zadrzewionych i z wysokim poziomem wód gruntowych, zatem zawartość ozonu w powietrzu wzrasta.

Głównym źródłem pozostałych zanieczyszczeń powietrza w gminie (m.in. benzo(a)pirenem, pyłami zawieszonymi) jest emisja niska-powierzchniowa, czyli pochodząca ze spalania paliw stałych w paleniskach domowych. Widać to bezpośrednio w wynikach badań prowadzonych przez Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska - w okresie grzewczym wzrasta poziom zanieczyszczeń, zaś znacząco maleje latem. Zanieczyszczenia są również emitowane przez lokalne kotłownie obiektów użyteczności publicznej. Ponadto źródłem zanieczyszczeń jest pylenie z niepokrytych roślinnością gruntów ornych i dróg gruntowych, a także m.in. ruch pojazdów na drogach. Na jakość powietrza w gminie ma również wpływ napływ zanieczyszczeń z innych, bardziej zanieczyszczonych regionów.

Istotne znaczenie dla jakości powietrza ma obecność stałej zieleni wysokiej, a także terenów otwartych. Roślinność, szczególnie w okresie wegetacyjnym, ma zdolność regeneracji powietrza, zaś duże powierzchnie terenów otwartych zapewniają możliwość rozpraszania i wywiewania zanieczyszczeń atmosferycznych. Drzewa pochłaniają i neutralizują substancje toksyczne, takie jak: dwutlenek węgla, dwutlenek siarki oraz metale ciężkie (ołów, kadm, miedź, cynk). Występujące w obszarze opracowania i w jego rejonie lasy liściaste mają dużą zdolność do regenerowania powietrza (produkują dużą ilość tlenu i skutecznie pochłaniają pyły zawieszone), jednak obecnie zajmowana przez nie powierzchnia jest bardzo mała, zatem ich oddziaływanie również jest niewielkie. Tereny otwarte, dominujące w obszarze Planu, stwarzają zaś warunki do przewietrzania, w tym wywiewania nadmiaru zanieczyszczeń.

Obszar Planu nie jest obsługiwany przez sieć gazową a także brak jest sieci ciepłowniczej. W zależności więc od rodzaju wykorzystywanego paliwa służącego do wytworzenia ciepła na potrzeby zaopatrzenia w ciepło budynków, instalacje do wytwarzania tego ciepła mogą być lub nie potencjalnym źródłem zanieczyszczeń powietrza.

W Programie ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu, przyjętym uchwałą Nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r., jako główne działania wskazano:

- ograniczenie emisji pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu z procesu wytwarzania energii cieplnej dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody w lokalach mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej, poprzez wymianę/likwidację ogrzewania z kotłów bezklasowych opalanych paliwem stałym (innym niż pelet), a także wymianę/likwidację ogrzewania z kotłów klasy 3 i 4 opalanych paliwem stałym (innym niż pelet), na:
  - kotły opalane paliwem stałym spełniające normy ekoprojektu, wraz z ewentualną termomodernizacją,
  - kotły opalane paliwem gazowym, wraz z ewentualną termomodernizacją,
  - kotły opalane paliwem olejowym, wraz z ewentualną termomodernizacją,
  - ogrzewanie elektryczne, wraz z ewentualną termomodernizacją,
  - odnawialne źródła energii, wraz z ewentualną termomodernizacją,
  - ogrzewanie z sieci ciepłowniczej, wraz z ewentualną termomodernizacją;
- zwiększenie powierzchni zieleni w wybranych gminach strefy mazowieckiej.

Ustalono również działania z zakresu:

- edukacji ekologicznej;
- kontroli przestrzegania uchwały antysmogowej (obecnie obowiązuje ww. Uchwała nr 162/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 października 2017 r.) oraz zakazu spalania odpadów i pozostałości roślinnych;
- ograniczania wtórnej emisji pyłu - czyszczenie ulic na mokro w gminach miejskich województwa mazowieckiego, w granicach obszaru zabudowanego, zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści we wszystkich gminach województwa.

Ponadto przedstawiono przykłady dobrych praktyk wspomagających obniżanie stężeń szkodliwych substancji w powietrzu. W zakresie planowania przestrzennego uwzględnianie dobrych praktyk ma na celu takie wyznaczanie zabudowy i zagospodarowania terenu w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w planach miejscowych, aby umożliwić ograniczenie emisji pyłów poprzez:

- wprowadzenie ustaleń z zakresu minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na poziomie nie mniejszym niż 20% w obrębie zabudowy mieszkaniowej i usługowej,
- projektowanie zieleni ochronnej i urządzonej (w szczególności w otoczeniu placówek edukacyjnych zlokalizowanych wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu) oraz ustalenie niekubaturowego zagospodarowania przestrzeni publicznych obszarów zabudowanych (placę, skwery, „zielone” miejsca wypoczynku dla dzieci i osób starszych),
- tworzenie tzw. zielonej infrastruktury,
- zachowanie istniejących terenów zieleni i terenów wolnych od zabudowy celem lepszego przewietrzania miast,
- zmniejszanie liczby koszeń terenów zieleni, zakładanie łąk kwiatowych,
- ustalanie sposobu zaopatrzenia w ciepło z zaleceniem podłączania nowych obiektów do sieci ciepłowniczej w rejonach objętych centralnym systemem ciepłowniczym bądź poprzez niskoemisyjne formy ogrzewania (zapisy dotyczące sposobu pozyskania energii cieplnej powinny być zgodne z uchwałą Sejmiku Województwa podjętą na podstawie art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska, nieuprawnione jest natomiast wprowadzenie do treści planów miejscowych zapisów zawierających ustalenia w kwestii sposobu ogrzewania budynków w zakresie uregulowanym ww. uchwałą Sejmiku Województwa),
- modernizowanie układu komunikacyjnego celem przeniesienia ruchu poza ścisłe centra miast, stosowanie zieleni wysokiej (szpalerów drzew) wzdłuż dróg, w szczególności w terenach zabudowy,
- reorganizację układu komunikacyjnego oraz wprowadzanie stref ograniczających ruch samochodowy w ścisłych centrach miast,
- zapewnienie obsługi transportem zbiorowym na etapie tworzenia planów miejscowych i wydawania decyzji o warunkach zabudowy w miastach,
- zatrudnianie urbanistów.

Gmina Ojrzeń nie posiada mapy akustycznej. Wg Generalnego Pomiaru Ruchu z lat 2020/2021 drogą krajową nr 50 na odcinku Ojrzeń - Ciechanów w ciągu doby przemieszczało się 8304 pojazdów silnikowych, co w porównaniu do innych odcinków tej drogi jest ilością niedużą (na odcinku Góra Kalwaria - obwodnica drogą tą przemieszczało się 22 233 pojazdów silnikowych). Dodatkowo 79% pojazdów stanowiły samochody osobowe i motocykle, o mniejszej uciążliwości hałasowej. Pojazdy o większej uciążliwości - samochody ciężarowe, autobusy i ciągniki stanowią około 21% poruszających się tu pojazdów. Opisany ruch pojazdów, w związku z budową w rejonie Warszawy dróg ekspresowych i autostrad, wzrósł umiarkowanie od 2005 r. Wg GPR średnio w ciągu doby w 2005 r. przemieszczało się tą drogą 5918 pojazdów, a w 2015 r. 6283 pojazdów. Wykazany w GPR z lat 2020/2021 ruch pojazdów przekracza 3 000 000 w ciągu roku, stąd dla przedmiotowego odcinka będzie wymagane opracowanie mapy akustycznej (obecnie nie została ona jednak zaprezentowana).

Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska prowadzi zaś badania poziomu hałasu w zależności od potrzeb, w miejscach o szczególnym zagrożeniu, w wybranych punktach województwa, a także w wybranych latach. Dla gminy Ojrzeń od roku 2003 r. opublikowano jedynie dane z monitoringu hałasu z roku 2015. Długookresowy monitoring hałasu został przeprowadzony w miejscowości Ojrzeń w odległości 7,4 m od skrajnego pasa ruchu ulicy Ciechanowskiej (droga krajowa nr 50), na wysokości 4 m.

Na podstawie ww. pomiarów oszacowano, że długookresowe średnie poziomy dźwięku wynoszą: dla pory nocy LN - 63,6 dB, dla pory dziennie-wieczorno-nocnej LDWN - 71,4dB i przekraczają poziomy dopuszczalne wynoszące LN - 59 dB i LDWN - 68 dB.

Budynki mieszkalne w obszarze opracowania położone w pierwszej linii zabudowy wzdłuż drogi krajowej są usytuowane w odległości około od 12 do 20 m od jezdni. Pomimo odsunięcia budynków od jezdni należy przypuszczać, iż są one narażone na ponadnormatywny hałas.

Tabela 2. Zestawienie wyników pomiaru hałasu przeprowadzonych przez WIOŚ w Warszawie, w Ojrzeniu przy ul. Ciechanowskiej (w tabeli przedstawiono poziom hałasu w środowisku, wyrażony wskaźnikami L_{AeqD} i L_{AeqN} , które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby)

Rok	Lokalizacja	Wynik pomiaru hałasu L_{AeqD}	Wybrane dopuszczalne poziomy hałasu od dróg L_{AeqD}	Wynik pomiaru hałasu L_{AeqN}	Wybrane dopuszczalne poziomy hałasu od dróg L_{AeqN}
2015	ul. Ciechanowska, Ojrzeń w odległości 7,4 m od skrajnego pasa ruchu	68,6 dB	61 dB - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej 65 dB - dla terenów mieszkaniowo-usługowych	62,9 dB	56 dB - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i terenów mieszkaniowo-usługowych
		68,5 dB		63,0 dB	
		66,7 dB		63,5 dB	
		67,8 dB		64,4 dB	
		68,8 dB		63,6 dB	
		68,9 dB		64,1 dB	

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych monitoringu WIOŚ w Warszawie

Pozostałe drogi w obszarze opracowania prowadzą lokalny ruch pojazdów, niestanowiący znaczących uciążliwości. Rolniczy charakter gminy, mała intensywność zabudowy i małe zaludnienie powodują, że przedmiotowy obszar, poza rejonem drogi krajowej, należy do stref mało narażonych na uciążliwości związane z hałasem.

Ze wstępnych analiz, określających jakiego typu przedsięwzięcia mogą być realizowane na omawianym obszarze wynika, iż nie przewiduje się tu lokalizacji inwestycji mogących stanowić istotne źródło ponadnormatywnych zanieczyszczeń powietrza i hałasu. Ponadto, tak jak opisano w rozdziale 10.1. w części dotyczącej oddziaływania na klimat, w Planie ustalono zachowanie istniejącej trasy wymiany poziomej powietrza, co jest realizacją wskazań ww. Programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim. Ponadto w Planie ustalono zabudowę umiarkowanie intensywną i niską o maksymalnej wysokości zabudowy do 10 m, która również nie będzie znacząco ograniczać przewietrzania, a dodatkowo ustalenie minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych (od min. 30 do 50%) będzie sprzyjać zachowaniu i wykształceniu zieleni, która będzie regenerować powietrze w okresie wegetacyjnym. W sporządzonym dokumencie ustalono również zachowanie terenów regeneracji powietrza takich jak istniejące lasy, a także łąki i pastwiska.

W sporządzonym dokumencie znalazło się szereg rozwiązań mających na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń i hałasu do powietrza. W ustaleniach Planu wprowadzono zapis dotyczący zaopatrzenia w ciepło zgodny z obowiązującymi przepisami prawa powszechnego w Polsce. Ustalono zaopatrzenie w ciepło z sieci ciepłowniczej zasilanej z urządzeń ciepłowniczych zlokalizowanych poza obszarem Planu, po ich zrealizowaniu, mając na uwadze zasady określone w ustawie Prawo energetyczne, gdzie wskazano, że o ile istnieją techniczne i ekonomiczne przesłanki do przyłączenia do sieci ciepłowniczej to obiekty budowlane powinny być do niej podłączone. Obecnie jednak w gminie brak sieci ciepłowniczej, a możliwość jej realizacji ze względu na znaczne rozproszenia zabudowy jest mało prawdopodobna, stąd w Planie dopuszczono również zasilanie w ciepło ze źródeł indywidualnych. Należy wskazać, iż obecne standardy kotłów na paliwa stałe (paliwa potencjalnie najbardziej zanieczyszczające powietrze) reguluje rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe, a także uchwała nr 162/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 października 2017 r. Brak jest więc możliwości instalacji w nowych obiektach tzw. „kopciuchów”. W dopuszczonych prawem do stosowania urządzeniach brak jest też możliwości spalania niskiej jakości paliw czy odpadów. Ponadto w Planie ustalono stosowanie, jako czynników ciepła: gazu ziemnego, gazu płynnego, energię elektryczną lub inne rodzaje paliw konwencjonalnych (tj. węgiel kamienny, olej opałowy itp.) lub wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, zgodnie z przepisami odrębnymi – to jest z ww. aktualną uchwałą Sejmiku Województwa podjętą na podstawie art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska (w której wykluczono obecnie stosowanie takich paliw jak: mułki i flotokoncentraty węglowe oraz mieszanki produkowane z ich wykorzystaniem, węgiel brunatny oraz paliwa stałe produkowane z wykorzystaniem tego węgla, węgiel kamienny w postaci sypkiej o uziarnieniu 0 - 3 mm, paliwa zawierające biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20%). W sporządzonym Planie wskazano więc możliwość dywersyfikacji źródeł energii wytwarzanej na własne potrzeby, przy czym w przedmiotowym obszarze zakazano lokalizacji instalacji wytwarzających energię z niektórych odnawialnych źródeł energii uwzględniając potencjalną uciążliwość związaną z użytkowaniem takich instalacji, w tym niemierzalne występowanie odorów lub oddziaływanie na krajobraz i awifaunę, a także instalacji o mocy przekraczającej 100 kW. Powyższe

ustalenia są zgodne z obowiązującymi uchwałami Sejmiku Województwa z zakresu ochrony jakości powietrza.

W związku z zaplanowaniem nowych terenów zabudowy zmniejszy się unos pyłów do powietrza z terenów zaoranych pól uprawnych. Realizacja nowych terenów zabudowy spowoduje również zwiększenie natężenia ruchu pojazdów na drogach. Biorąc pod uwagę planowane typy zabudowy i ich intensywność, zwiększenie to będzie umiarkowane. Zatem wtórny unos pyłu z powierzchni terenów komunikacji będzie również na stosunkowo niedużym poziomie. Wielkość wtórnego unosu pyłów będzie zależała również od takich czynników jak nawierzchnia dróg (w przypadku ich nie utwardzenia unos będzie zdecydowanie większy), ich ewentualnego czyszczenia oraz od ilości opadów, które w sposób naturalny spłukują pyły z powierzchni utwardzonych zmniejszając ich unos w okresach suchych. Nie mniej, w związku z planowanym powiększeniem w obszarze Planu terenów zabudowy, przewiduje się niewielkie zwiększenie zapylenia powietrza w wyniku realizacji jego ustaleń.

Ruch pojazdów na drogach jest również bezpośrednim źródłem zanieczyszczeń i hałasu. Jak wskazano wyżej planowane stosunkowo nieduże powiększenie w sołectwach Ojrzeń i Bronisławie terenów umiarkowanie intensywnej zabudowy w niedużym stopniu zwiększy ilość pojazdów na drogach w tym rejonie gminy. Planowana zabudowa, głównie zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna, z towarzyszącymi im usługami, generuje nieduży ruch pojazdów, niestanowiący źródła istotnej uciążliwości aerosanitarnej i akustycznej.

W Planie nie wyznaczono nowych terenów o przeznaczeniu produkcyjnym, a także składowym i hurtowym, które mogłyby ze względu na stosowane technologie czy generację ruchu pojazdów negatywnie oddziaływać na jakość powietrza i klimat akustyczny planowanych terenów zabudowy zagrodowej. W Planie prawidłowo, zgodnie z przepisami art. 114 *ustawy Prawo ochrony środowiska* określono, że w obrębie terenów zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej i terenie usług i rekreacji należy przestrzegać norm dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Nowe tereny zabudowy, gdzie możliwa jest realizacja budynków mieszkalnych, zostały zaplanowane podstawowo w obszarach charakteryzujących się dobrymi warunkami klimatu akustycznego. Jedynie w terenach 12MN i 13MN dopuszczono uzupełnienie istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w sąsiedztwie drogi krajowej nr 50, stanowiącej uciążliwość akustyczną, przy czym na wszystkich terenach zabudowy położonych wzdłuż drogi krajowej nr 50 ustalono linię zabudowy od tej drogi w odległości 10 m od jej linii rozgraniczającej, czyli ok. 15 m od krawędzi jezdni tej drogi. Ustalenie to stwarza warunki do realizacji w pasie przydrogowym na działkach budowlanych zieleni izolacyjnej ograniczającej rozprzestrzenianie się hałasu i ograniczającej oddziaływanie tej uciążliwości na zdrowie ludzi.

Zwiększony poziom hałasu może być związany z fazą budowy nowych obiektów - spowodowany pracą ciężkiego sprzętu i transportem materiałów budowlanych. Ilość emitowanych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, zależna od zastosowanych technologii robót, będzie stosunkowo niewielka, ograniczona do czasu budowy i z tendencją pochłaniania przez podłoże. Można więc stwierdzić, że powstałe w trakcie prowadzenia prac budowlanych zanieczyszczenia powietrza nie będą miały praktycznie żadnego wpływu na otaczający teren w odległościach większych niż kilkadziesiąt metrów od granic terenu budowy i od osi głównych ciągów transportowych. Faza ta będzie oddziaływać w sposób krótkotrwały i będzie odwracalna.

Reasumując, w związku z realizacją ustaleń Planu, może nastąpić lokalne, niewielkie podniesienie emisji zanieczyszczeń atmosferycznych i hałasu, jednak emisje te nie powinny przekraczać ustalonych norm. Przewidywana emisja nie spowoduje pogorszenia warunków życia mieszkańców gminy Ojrzeń oraz nie będzie oddziaływała na najcenniejsze w tym rejonie obszary przyrodnicze.

Zagrożenia wynikające z wytwarzania pola elektromagnetycznego

Wg danych Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska przeprowadzone w latach 2001-2021 pomiary pól elektromagnetycznych w województwie mazowieckim nie wykazały, w miejscach dostępnych dla ludności, przekroczeń poziomów dopuszczalnych. Jednocześnie z „Oceny poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2020 w województwie mazowieckim – opracowanej na podstawie pomiarów wykonanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska” (GIOŚ, 2021 r.) wynika, że średnia wartość natężeń składowej elektrycznej minimalnie wzrosła na wszystkich badanych obszarach w przeciągu ostatnich 10 lat. W badanych punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenach wiejskich w województwie mazowieckim w 2020 r. poziom ten wynosił 0,26 V/m, zaś w roku 2011 poziom ten wynosił 0,11 V/m (dopuszczalny poziom dla częstotliwości objętych monitoringiem tj. od 3 MHz do 300 GHz, w latach 2003-2019 wynosił 7 V/m, od 1 stycznia 2020 r. dopuszczalny poziom

składowej elektrycznej dla częstotliwości od 10 MHz do 400 MHz wynosi 28 V/m, a dla 2 GHz do 300 GHz – 61 V/m).

W obszarze opracowania występują obecnie obiekty stanowiące lokalne źródło promieniowania elektromagnetycznego. Są nimi napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia. Wg dostępnych danych przyjmuje się, że obszar promieniowania elektromagnetycznego szkodliwego dla ludzi wokół tego typu linii wynosi około 7 m od osi linii.

W Planie zaadaptowano istniejące źródła promieniowania elektromagnetycznego – napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia. W strefie oddziaływania tych linii ustalono zakaz lokalizowania budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi. Zatem przy lokalizacji wszelkich budowli, w tym zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi, zostanie uwzględnione oddziaływanie istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych zgodnie przepisami z tego zakresu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami – art. 46 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu usług i sieci telekomunikacyjnych - nie ustanowiono zakazu lokalizowania inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, w tym urządzeń radiokomunikacyjnych, które emitują fale elektromagnetyczne. Takie przedsięwzięcia mogą być realizowane na wszelkich terenach zabudowy, rolnych i leśnych. Zgodnie z ww. ustawą ograniczenie lokalizowania tych inwestycji istnieje na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (na tych terenach jest możliwa lokalizacja „infrastruktury technicznej o nieznacznym oddziaływaniu”, tj. m.in. instalacji radiokomunikacyjnych wraz z konstrukcją wsporczą do wysokości 5 m, jeżeli nie jest zaliczana do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub nie stanowi przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000). Sytuując powyższe instalacje należy przestrzegać jednak ustaleń zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Urządzenia radiokomunikacyjne umieszcza się na znacznych wysokościach (ok. 25-70 m n.p.t.) i na tym poziomie występuje najmocniejsza wiązka promieniowania. W obrębie analizowanego Planu i w jego otoczeniu, budynki, w tym przeznaczone na pobyt ludzi, będą miały maksymalnie do 10 m wysokości, w związku z tym dodatkowo nie przewiduje się negatywnego oddziaływania opisanych wyżej instalacji na zdrowie ludzi.

Reasumując, należy stwierdzić, iż ustalenia Planu są zgodne z obowiązującymi aktami prawa w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Przewidywane zagrożenia wynikające z wprowadzania zanieczyszczeń do wód i gleb

W ramach monitoringu prowadzonego przez Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska przebadano jakość wód rzeki Łydyni (JCWP Łydynia od Pławnicy do ujścia kod PLRW200019268699) w punkcie pomiarowo-kontrolnym Łydynia – Gutarzewo most. Najnowszej oceny dokonano za lata 2016-2021. Wg przeprowadzonych badań wody rzeki oceniono następująco:

- klasa elementów biologicznych (ocena 5-cio klasowa) – 3 ze względu na przekroczenie wartości granicznych dla klasy III makrofitów;
- klasa elementów hydromorfologicznych (ocena 2-u klasowa) – 2;
- klasa elementów fizykochemicznych z grupy: stan fizyczny, warunki tlenowe, zasolenie, zakwaszenie, substancje biogenne (ocena 3 klasowa) – >2 ze względu na przekroczenie wartości granicznych dla klasy >II: przewodności w 20°, substancji rozpuszczonych (zasolenie), twardości ogólnej, azotu azotanowego, fosforu fosforanowego, fosforu ogólnego (związki biogenne);
- klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (ocena 3 klasowa) – 2 ze względu na przekroczenie wartości granicznych dla klasy II boru, cynku, miedzi i fluorków.

W wyniku powyższych ocen stan ekologiczny w punkcie pomiarowo-kontrolnym Łydynia - Gutarzewo most (ocena 5-cio klasowa od stanu maksymalnego do złego) oceniono jako umiarkowany. Stan chemiczny oceniono jako dobry, zaś stan ogólny jako zły.

Wcześniejsza pełna ocena wyników badań rzeki Łydyni dotyczyła lat 2011-2016. Wówczas klasa elementów biologicznych, elementów hydromorfologicznych i elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne były ocenione tak samo jak w latach 2016-2021, natomiast klasa elementów fizykochemicznych z grupy: stan fizyczny, warunki tlenowe, zasolenie, zakwaszenie, substancje biogenne została oceniona jako poniżej stanu dobrego ze względu na przekroczenie wartości granicznych dla stanu poniżej dobrego przewodności w 20°, substancji rozpuszczonych (zasolenie), twardości ogólnej, odczynu pH (zakwaszenie), azotu azotanowego, azotu azotynowego, azotu ogólnego, fosforu fosforanowego, fosforu ogólnego (związki biogenne),

a stan chemiczny oceniono jako poniżej stanu dobrego ze względu na przekroczenie wartości granicznych rtęci i jej związków. Stan ogólny oceniono również jako zły.

W kolejnych latach jako istotne zanieczyszczenie chemiczne wskazywano związki rtęci. Źródłem tego metalu ciężkiego mogą być nielegalne wysypiska odpadów, na których składowane są m.in. żarówki, czy wyświetlacze LED, ale także spalanie paliw takich jak węgiel brunatny i kamienny. Z kolei jako główne zanieczyszczenia fizykochemiczne wskazano związki azotu i fosforu pochodzące przede wszystkim z nawozów stosowanych na polach uprawnych.

Wpływ na stan czystości wód Łydyni mają również odprowadzane do niej oczyszczone ścieki z oczyszczalni miejskiej w Ciechanowie oraz w gminach Grudusk i Regimin (w miejscowości Kliki). Niekorzystnie na jakość wód wpływa fakt, że wg danych GUS z 2021 r. w gminie Ojrzeń brak było oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej, natomiast blisko 100% budynków mieszkalnych (98,7% ludności) było obsługiwanych przez sieć wodociagową. W 2020 r. funkcjonowały tu aż 1118 zbiorniki bezodpływowe na ścieki i zaledwie 26 przydomowe oczyszczalnie ścieków. Dominująca część mieszkańców gromadzi więc ścieki w zbiornikach bezodpływowych. Gmina jednak prowadzi prace mające na celu realizację oczyszczalni ścieków, a także planowane jest obecnie wybudowanie 3,6 km sieci kanalizacyjnej. Oczyszczalnia ścieków ma powstać na dz. 73/9 w miejscowości Ojrzeń i odprowadzać oczyszczone ścieki do rzeki Obrębówki (dopływ spod Ojrzenia) stanowiącej dopływ rzeki Łydyni. Planowana przepustowość oczyszczalni to 200 m³/d i ma ona obsługiwać 2000 RLM.

W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. dla JCWP PLRW200019268699 - Łydyni od Pławnicy do ujścia jako cel środowiskowy przyjęto osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Jednocześnie stwierdzono, że osiągnięcie tych celów ze względu na występowanie istotnych oddziaływań antropogenicznych jest zagrożone.

Wg aktualnego podziału jednolitych części wód podziemnych obowiązującego od 2016 r. gmina Ojrzeń znajduje się w całości w obrębie JCWPd nr 49. W gminie w latach 2016-2020 Państwowy Instytut Geologiczny nie prowadził monitoringu jakości wód podziemnych tego zbiornika. Wykonano natomiast badania tych wód w sąsiadującej z gminą Ojrzeń od wschodu gminie Sońsk. W punktach badawczych zlokalizowanych w Bądkowie i Damiętach Nawrotach w latach 2016-2017 i roku 2019 wody tego zbiornika zakwalifikowano do II klasy tj. wód dobrej jakości. Na „Mapie hydrogeologicznej Polski – pierwszy poziom wodonośny – wrażliwość na zanieczyszczenie” (ark. Gąsocin) wskazano, iż obszar opracowania charakteryzuje się wysokim lub bardzo wysokim stopniem podatności na zanieczyszczenia (przybliżony czas dotarcia zanieczyszczeń do pierwszego poziomu wodonośnego wynosi od 5 do 25 lat lub mniej niż 5 lat). Jednocześnie na Mapie hydrogeologicznej Polski wskazano, iż obszar opracowania odznacza się średnim stopniem zagrożenia, ponieważ w obszarach o wysokiej podatności na przenikanie zanieczyszczeń nie występują znaczące emitory. W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. dla JCWPd 49 oceniono, że przyjęte cele osiągnięcia dobrego stanu chemicznego i ilościowego nie są zagrożone.

W wyniku realizacji ustaleń Planu na jego obszarze będą powstawać głównie ścieki bytowe. Istnieje natomiast niewielkie prawdopodobieństwo, iż będą powstawać tu zanieczyszczone wody opadowe i roztopowe, wymagające oczyszczenia zgodnie z przepisami odrębnymi oraz ścieki technologiczne. W związku z przekształcaniem części terenów rolnych w tereny zabudowy nastąpi natomiast lokalnie likwidacja niekontrolowanego spływu zanieczyszczeń wypłukiwanych z obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej takich jak środki ochrony roślin i nawozy (głównie związki azotu), które są szczególnie intensywnie stosowane na występujących w obszarze Planu gruntach średnich i niskich klas bonitacyjnych.

Na etapie sporządzania Planu brak jest dokładnych informacji dotyczących ilości powstających ścieków, jak i ich rodzajów. Z reguły ścieki bytowe stanowią około 95% zużytej wody. W skład ścieków komunalnych wchodzi zanieczyszczenia organiczne, nieorganiczne oraz różnego rodzaju pyły. Do nieorganicznych zanieczyszczeń rozpuszczalnych należą sole mineralne, wpływające na właściwości chemiczne wody, np. kwas siarkowy, który dostaje się na powierzchnię ziemi i do wód w postaci tzw. kwaśnych deszczów, czy toksyczne sole metali ciężkich (np. ołowiu, rtęci), które działają zabójczo na organizmy żywe.

Ustalenia analizowanego Planu docelowo powinny przyczynić się do neutralizacji zanieczyszczeń bytowych, a także technologicznych oraz wód opadowych i roztopowych wypłukiwanych z zanieczyszczonych powierzchni utwardzonych, o ile takie wody powstaną na obszarze Planu, poprzez regulację zasad gospodarki ściekowej. W Planie ustalono docelowo obowiązek przyłączenia budynków do sieci kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki bytowe do oczyszczalni ścieków. Do czasu realizacji sieci kanalizacyjnej możliwe jest realizowanie przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych i wywóz ścieków z tych zbiorników do oczyszczalni. Takie ustalenia,

biorąc pod uwagę istniejące uwarunkowania, w tym regulacja §28 ust. 1 i 3 *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*, prawidłowo zabezpieczają środowisko gruntowo-wodne przed przenikaniem ścieków bytowych.

Planowane powiększenie w sołectwach Ojrzeń i Bronisławie obszarów zabudowy spowoduje zwiększenie ilości ścieków bytowych odprowadzanych do oczyszczalni ścieków (o ile nie zostaną wybudowane przydomowe oczyszczalnie ścieków). Zwiększy się też ilość oczyszczonych ścieków odprowadzanych do rzeki Łydyni. Ścieki odprowadzane przez oczyszczalnie ścieków muszą spełnić normy określone przepisami prawa. Gwarantuje to zatem odprowadzanie ścieków oczyszczonych zgodnie z ustalonymi prawem standardami.

W zakresie zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych ustalono w Planie obowiązek ich podczyszczania zgodnie z przepisami *rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych przed odprowadzeniem ich do ziemi lub do wód*. W ww. rozporządzeniu wymieniono rodzaje terenów, z których wody opadowe i roztopowe ujęte w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej wymagają oczyszczenia. Biorąc pod uwagę powyższą listę oraz planowane przeznaczenie terenów i wskaźniki zabudowy, nie przewiduje się, aby w obszarze Planu zaistniał obowiązek oczyszczania wód opadowych i roztopowych. Nie mniej, gdyby taki obowiązek zaistniał, Plan wskazuje na jego przestrzeżenie.

Ww. rozporządzenie oraz *rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych* regulują również zasady odprowadzania i oczyszczania ścieków technologicznych, które mogą powstać w obrębie terenów zabudowy, w przypadku realizacji w ich obrębie usług, z działalnością których związana byłaby generacja takich ścieków.

Plan nie reguluje sposobu składowania ciekłych odchodów zwierzęcych, ponieważ te kwestie reguluje prawo powszechne - *rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 7 października 1997 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie oraz ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu*. Brak więc podstawy prawnej do wprowadzania dodatkowych uregulowań.

Analizując powyższe dane, należy stwierdzić, iż ustalenia sporządzanego aktu prawa miejscowego generują stosunkowo niedużą ilość ścieków ze względu na rodzaje planowanego przeznaczenia terenów oraz wskaźniki zabudowy, a dopuszczając zmianę przeznaczenia gruntów rolnych wpływają na ograniczenie splotu powierzchniowego środków ochrony roślin i nawozów do gruntu oraz wód. Ponadto gwarantują odprowadzanie ścieków oczyszczonych zgodnie z ustalonymi standardami i prawidłowo zabezpieczają jakość środowiska gruntowo-wodnego.

Zapisy Planu, ograniczając możliwość kumulowania się zanieczyszczeń w glebie oraz wodach gruntowych i powierzchniowych, uwzględniają wytyczne *Planu gospodarowania wodami dorzecza Wisły* (przyjętego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r.), aby chronić, poprawiać i przywracać wszystkie części wód powierzchniowych i podziemnych oraz chronić i poprawiać sztuczne i silnie zmienione wody, a także dążyć do osiągnięcia ich dobrego stanu/potencjału ekologicznego.

Biorąc pod uwagę ustalenia Planu, które zapobiegają przedostawaniu się zanieczyszczeń do wód, nie przewiduje się również przenikania znaczących ilości zanieczyszczeń do głębiej położonych wód podziemnych, które są ujmowane przez wodociągi gminne poza granicami Planu (w Planie ustalono zaopatrzenie w wodę do celów bytowych docelowo ze źródeł komunalnych). Ponadto omawiany teren nie znajduje się w strefie ochronnej ujęcia wód dla wodociągów gminnych. W związku z tym nie przewiduje się istotnego negatywnego oddziaływania ustaleń Planu na zdrowie ludzi, a także rośliny i zwierzęta pod względem wprowadzania zanieczyszczeń do wód.

Przewidywane zagrożenia wynikających z wytwarzania odpadów

W gminie Ojrzeń w 2021 r. zebrano ogółem 970,86 ton odpadów komunalnych, w tym 28% stanowiły odpady zebrane selektywnie. Rokrocznie wzrasta ilość odpadów zbieranych selektywnie, nie mniej jednocześnie wzrasta również ilość odpadów zebranych ogółem (w ciągu 5 lat odnotowano wzrost zebranych odpadów o ok. 20%). Jeden mieszkaniec średnio wyprodukował w 2021 r. 232 kg odpadów komunalnych w ciągu roku. Dominująca część

zebranych odpadów pochodzą z gospodarstw domowych, a jedynie 5,9% pochodziło z obiektów usługowych i innych.

W wyniku realizacji ustaleń Planu tj. realizacji terenów zabudowy związanych z gospodarką rolną, terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i ewentualnie zabudowy usługowej nastąpi zwiększenie strumienia wytwarzanych odpadów w gminie, w tym odpadów niebezpiecznych. Przewiduje się, że w wyniku realizacji ustaleń Planu może zwiększyć się strumień następujących grup odpadów, wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów:

- odpady z rolnictwa, ogrodnictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności (oddziaływanie długoterminowe);
- odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych) (oddziaływanie chwilowe);
- odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz ze stacji uzdatniania wody pitnej i wody do celów technologicznych (oddziaływanie pośrednie, długoterminowe);
- odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie (oddziaływanie długoterminowe).

Na obecnym etapie planowania inwestycji można prognozować, iż w obrębie obszaru Planu największy, bo stały, udział będą miały odpady z pierwszej i ostatniej wymienionej grupy. W związku z realizacją nowych terenów zabudowy, będą powstawały m.in. odpady komunalne. Przyjmując, iż powstanie tu maksymalnie 50 nowych gospodarstw, średnio po 3,05 osoby na mieszkanie (dane GUS, 2021 r.), to ilość powstających odpadów w ciągu roku w gminie wzrośnie o ok. 35 ton (tj. o ok. 3,6% w stosunku do stanu istniejącego). Ze względu na ogólny charakter zapisów planu miejscowego brak jest natomiast możliwości prognozowania ilości odpadów pochodzących z rolnictwa czy usług, ponieważ ich produkcja będzie zależała od wielu czynników m.in. specjalizacji gospodarstwa rolnego i funkcji obiektów usługowych.

Obecnie w gminie Ojrzeń duża część odpadów jest zbierana wciąż jako zmieszana, sytuacja ta jednak dynamicznie się zmienia. Ponadlokalne oddziaływanie realizacji ustaleń Planu w zakresie gospodarowania odpadami będzie więc związane z gromadzeniem części z nich na zorganizowanym składowisku odpadów, co będzie skutkowało powstawaniem sztucznego wzniesienia (zmianami rzeźby terenu) poza granicami opracowania (oddziaływanie to będzie jednak coraz mniejsze w związku z prowadzeniem polityki państwa, mającej na celu zwiększenie odzysku i unieszkodliwiania odpadów oraz zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowiskach), a także produkcją gazów wysypiskowych (które potencjalnie mogą powodować lokalny wzrost zanieczyszczeń oraz przyczyniać się do efektu cieplarnianego, obecnie jednak gazy wysypiskowe są najczęściej wykorzystywane jako paliwo energetyczne) i odcieków (podlegających oczyszczeniu). Sposób gospodarowania odpadami w obszarze Planu i poza nim, musi być zgodny z zasadami obowiązującymi w gminie Ojrzeń, a więc ze stosownymi uchwałami Rady Gminy przyjętymi w celu utrzymania czystości i porządku w gminie oraz Planem gospodarki odpadami, które to dokumenty muszą być zgodne z wytycznymi w tym zakresie dokumentów wyższego rzędu.

Przewidywane zagrożenia wynikające z możliwości wystąpienia poważnych awarii

Na terenie gminy Ojrzeń znajduje się zakład zaliczony do zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej z powodu magazynowania w instalacji gazu płynnego propan w ilości 85 Mg przy gęstości gazu wynoszącej 550 kg/m³ oraz pojemności użytkowej zbiorników wynoszącej 85%. Położony jest on w północnej części gminy w miejscowości Grabowiec. Jest to hodowlana ferma drobiu „AIKAT” Sp. z o.o. Zakład ten jest usytuowany w odległości około 100 m od północnej granicy obszaru opracowania. Zasady zagospodarowania terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie tego typu zakładów są zawarte w art. 73 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

W obszarze Planu nie wyznaczono terenów produkcji, składów i magazynów czy terenów, w obrębie których może być prowadzona masowa produkcja rolna, tj. terenów, w obrębie których możliwa jest lokalizacja zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, o czym mowa

w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, a także w ustaleniach Planu zakazano lokalizacji takich zakładów na całym jego obszarze.

W rejonie północnej granicy obszaru Planu nie wyznaczono nowych terenów zabudowy, w obrębie której przebywają ludzie. Najbliższe nowe tereny zabudowy od tej granicy wyznaczono w odległości około 900 m - zatem w znacznej odległości od istniejącego zakładu o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Z tego względu nie przewiduje się negatywnego oddziaływania istniejącego zakładu na planowane tereny zabudowy.

10.3. Ocena oddziaływania projektu Planu na różnorodność biologiczną, faunę i florę

Szata roślinna i świat zwierzęcy obszaru opracowania są stosunkowo ubogie. Wg mapy *Roślinności potencjalnej Polski* (Matuszkiewicz 2008) środkowy pas terenu jest siedliskiem ubogiego grądu subkontynentalnego, w części południowo-wschodniej i wschodniej, położonej na piaskach, żwirach i głazach moreny czotowej potencjalnym siedliskiem jest dąbrowa świetlista, zaś na terenach z wysokim poziomem wody gruntowej, w części zachodniej obszaru opracowania, potencjalnym siedliskiem jest łęg jesionowo-olszowy. Obecnie w niewielkim stopniu opisana roślinność potencjalna znajduje odzwierciedlenie w roślinności rzeczywistej. Tereny potencjalnego występowania grądów i dąbrowy pokrywają podstawowo tereny z sezonową roślinnością upraw polowych lokalnie z niewielkimi zadrzewieniami głównie sosnowymi. Tereny zaś potencjalnego występowania łęgów są głównie pokryte przez intensywnie wykorzystywane łąki i pastwiska, którym towarzyszą zadrzewienia olszy.

Lasy występujące w obszarze opracowania to lasy gospodarcze. W części północnej i środkowej w obszarze opracowania (w sołectwie Bronisławie) występują wyłącznie niewielkie zadrzewienia (lasy) zbudowane z olszy w wieku około 20-55 lat. Ich obecność związana jest z występowaniem niewielkich zagłębień usytuowanych na trudno przepuszczalnych glinach zwałowych.

W części południowej (w sołectwie Ojrzeń) znajdują się zaś niewielkie kompleksy brzeziny z domieszką grochodrzewu i klonów w wieku około 20-30 lat. Są to zbiorowiska pionierskie, które wtórnie zarosły nieuprawiane grunty rolne i stanowią pierwszą fazę sukcesji lasu na tych terenach. Są to zbiorowiska ubogie, gdyż pokryły grunty, które w wyniku wieloletniego użytkowania rolniczego uległy degradacji, w tym były pozbawione naturalnej warstwy próchnicznej. W obrębie tych zbiorowisk występują więc licznie gatunki roślin ruderalnych, a także trawy i byliny zasiedlające sąsiadujące z tymi zbiorowiskami tereny łąk i pól.

Dominującą część obszaru opracowania stanowi roślinność sezonowa. W okresie wegetacyjnym tereny te są pokryte przez uprawy roślin zbożowych, natomiast w pozostałej części roku są pozbawione roślinności. Roślinom uprawianym na polach towarzyszą gatunki jednorocznych chwastów, związanych z uprawami. Znaczną ich część stanowią gatunki pochodzenia obcego.

Wyjątek stanowią grunty położone w zachodniej części obszaru opracowania, w obniżeniu po jeziorze sandrowym. Grunty te pokryte są przez pastwiska i łąki oraz niewielkie kompleksy leśne (usytuowane poza obszarem opracowania) oraz zadrzewienia. Zbiorowiska pastwiskowe zbudowane są podstawowo z antropogenicznych mieszanek traw.

Na przedmiotowym obszarze nie zinventaryzowano gatunków roślin podlegających ochronie na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin, jak również zbiorowisk chronionych na podstawie Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady Nr 92/43 z 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory).

Tereny rolne i leśne w gminie zasiedlane są głównie przez nieduże i stosunkowo pospolite zwierzęta: wiewiórki pospolite (podlegają ochronie gatunkowej), zające, kuny, jeże (wszystkie gatunki jeży podlegają ochronie gatunkowej), myszy (tereny te mogą być obszarem występowania myszy zaroślowej podlegającej ochronie gatunkowej częściowej), ryjówki (wszystkie gatunki ryjówek podlegają ochronie gatunkowej) itp. Obszary rolne otwarte są również miejscem migracji większych ssaków takich jak sarny, dziki, jelenie, które zachodzą tu z okolicznych lasów. Licznie też występują pospolite gatunki ptaków związane z krajobrazem rolniczym i obrzeży lasów: zięba, sikorka bogatka, pliszka siwa, kawka, dymówka, wróbel domowy. Tereny upraw polowych, które dominują w obszarze Planu, nie są jednak korzystnym siedliskiem dla zwierząt. Mechanizacja rolnictwa i stosowanie środków ochrony roślin powoduje, że w związku z prowadzeniem prac rolnych ginie wiele drobnych zwierząt.

Ważną rolę w krajobrazie rolniczym odgrywają natomiast małe oczka wodne. Charakteryzują się one bogactwem gatunków, w tym są miejscem występowania i rozrodu płazów, wielu gatunków owadów, z występowaniem których związana jest zaś obecność licznej grupy ptaków. W oczkach wodnych dominują płaty naturalnej roślinności wodnej oraz szuwarowej a otaczają je zadrzewienia zbudowane podstawowo z olszy i krzewistych gatunków wierzby. Z obecnością tych zadrzewień związana jest obecność takich gatunków ptaków jak: bogatka, cierniówka, dzwonec, gąsiorek, kukułka, mazurek, modraszka, piecuszek, pliszka żółta, pokląska, pokrzywnica, szczygieł, trznadel.

Obszar opracowania nie przedstawia korzystnych warunków dla migracji zwierząt. Rozległe pola uprawne i pastwiska poprzecinane terenami zabudowy nie stanowią dogodnych miejsc powolnego, z pokolenia na pokolenie, przechodzenia danej populacji roślin czy małych zwierząt do innych regionów, jak również nie stanowią dogodnych miejsc dyspersji dużych ssaków. Z tego względu w obszarze opracowania nie wyznaczono korytarzy migracji zwierząt istotnych z punktu widzenia przemieszczania się fauny w Polsce (Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży obecnie Instytut Biologii Ssaków w dwóch etapach - w latach 2005 i 2012). W Studium uikzp gminy Ojrzeń wyznaczono natomiast, w części zachodniej, lokalny korytarz ekologiczny obejmujący tereny łąk i pastwisk z wysokim poziomem wód gruntowych. Obszar ten położony w sąsiedztwie stosunkowo dużego kompleksu lasu olsowego sprzyja występowaniu gatunków zwierząt związanych z siedliskami wilgotnymi, w szczególności ptaków i płazów.

Analizując wpływ realizacji sporządzanego aktu prawa miejscowego na różnorodność biologiczną wzięto pod uwagę, iż w obszarze Planu nie zinwentaryzowano gatunków roślin podlegających ochronie gatunkowej, a także siedlisk przyrodniczych chronionych zgodnie z Dyrektywą Siedliskową. Na analizowanym obszarze występują natomiast gatunki zwierząt podlegające ochronie gatunkowej, są to jednak gatunki stosunkowo pospolite. Skutki likwidacji części szaty roślinnej i zmiany jej składu gatunkowego (na terenach gdzie zaplanowano zmianę przeznaczenia w Planie) będą miały przede wszystkim znaczenie dla występujących tu zwierząt (jako miejsca ich bytowania, żerowania i migracji), a także dla wód, gleb, klimatu, w tym klimatu akustycznego i jakości powietrza (co zostało przeanalizowane w rozdziale 10.1 i 10.2).

W wyniku realizacji ustaleń sporządzanego Planu na terenach planowanej nowej zabudowy i komunikacji, stanowiących około 4% powierzchni Planu, nastąpi zmiana składu gatunkowego zbiorowisk i powierzchni zajmowanej przez rośliny. Sporządzany Plan gwarantuje zachowanie minimum od 40 do 50% powierzchni biologicznie czynnej na większości terenów zabudowy (jedynie w terenie UMN ustalono minimalny udział tej powierzchni na poziomie 30%). Jest to odpowiedni wskaźnik dla terenów przeznaczonych do zabudowy. Wg publikacji „Osiedle mieszkaniowe w strukturze przyrodniczej miasta” (2015 r.) określono, iż im większy udział powierzchni biologicznie czynnej (przekraczający co najmniej 42% powierzchni terenów zabudowy), tym większa szansa na wykształcenie bogatych florystycznie i faunistycznie biotopów w obrębie zieleni towarzyszącej zabudowie. Należy więc uznać, iż na większości terenów zabudowy ustalenia Planu stwarzają możliwość wykształcenia struktur przyrodniczych charakteryzujących się stosunkowo dużą bioróżnorodnością, jak na tereny zabudowy.

W Planie ogółem dopuszczono niewielkie ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej - na całym obszarze Planu o około 2,4-3% powierzchni tego obszaru w stosunku do stanu istniejącego. Na tych gruntach w wyniku realizacji ustaleń sporządzanego aktu prawa miejscowego może nastąpić zupełna redukcja szaty roślinnej - podstawowo mało wartościowych, sezonowych upraw antropogenicznych. Likwidacja części istniejącej szaty roślinnej na przedmiotowym obszarze jest zjawiskiem niekorzystnym. Należy jednak podkreślić, iż zbiorowiska roślinne, które mogą ulec likwidacji, pokrywające obecnie obszary planowanej zabudowy, nie są zbiorowiskami o istotnych cechach pod względem różnorodności biologicznej. Podstawowo są to tereny upraw polowych z sezonową roślinnością antropogeniczną.

Na planowanej do zachowania powierzchni biologicznie czynnej w obrębie nowych działek budowlanych, może nastąpić w wyniku realizacji ustaleń sporządzanego aktu prawa miejscowego zmiana składu gatunkowego zbiorowisk roślinnych (dotyczy to do 1,6% powierzchni obszaru Planu). W miejscu sezonowej roślinności pól uprawnych zostanie zrealizowana podstawowo stała zieleń urządzona - zbiorowiska roślin ozdobnych, kultywowanych. Nastąpi zatem przekształcenie składu gatunkowego roślin, w kierunku zwiększenia ich różnorodności, przy czym roślinności rodzimej będą nadal towarzyszyć gatunki obce dla występującego w tym rejonie siedliska roślin ozdobnych, a także gatunki ruderalne.

Na około 96% powierzchni obszaru Planu przewiduje się zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów. W istniejącym użytkowaniu zachowane zostaną grunty leśne (stanowią 2,6% powierzchni planu) i większość gruntów rolnych, w szczególności tereny łąk i pastwisk oraz roślinność nadwodna położona w rejonie niewielkich oczek wodnych. Wprowadzając powyższe ustalenia w Planie stworzono warunki do ochrony najbardziej cennych zbiorowisk w tym obszarze tj. zbiorowisk roślinności nadwodnej - szuwarów oraz łąk i pastwisk, stanowiących siedliska małych zwierząt.

Podsumowując, wpływ ustaleń Planu na szatę roślinną będzie miał istotne znaczenie dla świata zwierząt. Na analizowanych obszarach występują gatunki drobnych zwierząt, głównie stosunkowo

pospolitych, jednak część z nich podlega ochronie gatunkowej. Ustalenie w Planie zachowania dużej części terenów rolnych i wszystkich terenów leśnych, dopuszczenie zalesień oraz ustalenie wymogu zachowania stosunkowo wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych, zabezpieczy ochronę siedlisk przyrodniczych będących miejscem bytowania występujących tu gatunków zwierząt. Obszar ich bytowania ulegnie minimalnemu trwałemu zmniejszeniu. Część drobnych zwierząt przeniesie się więc na sąsiadujące z terenami zabudowy i komunikacji przewidywane do zachowania w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Ojrzeń i sporządzanym Planie, tereny rolne i lasów. Wraz z pojawieniem się roślinności w ogrodach przydomowych (m.in. z ozdobnymi kwiatami i owocami) część gatunków ptaków i inne drobne zwierzęta znajdą nowe miejsca żerowania, a także dogodne miejsca do zakładania gniazd lub nor.

Realizacja nowej zabudowy, w tym ogrodzeń poszczególnych działek (obecnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w planie miejscowym brak jest możliwości ustalania zasad sytuowania ogrodzeń) oraz niewielkie zwiększenie natężenia ruchu samochodów na drogach, będzie wraz z innymi terenami zabudowy i komunikacji w sołectwach Bronisławie i Ojrzeń, potencjalnie przyczyniać się do wzmocnienia barier przestrzennych utrudniających przemieszczanie się zwierząt po ziemi. Tereny zabudowy w tym rejonie gminy zajmują jednak niewielki obszar. Ponadto ruch pojazdów na drogach publicznych będzie zmienny - najintensywniejszy w ciągu dnia, zaś w nocy będzie zamarł, co umożliwi wielu gatunkom swobodną migrację.

Najbardziej negatywnie oddziałująca na faunę i florę będzie faza realizacji ustaleń Planu w zakresie budowy. Należy jednak podkreślić, iż będzie to faza rozłożona w czasie na wyznaczonych w obszarze Planu terenach zabudowy - długoterminowa, ale zarazem chwilowa w aspekcie jednej budowy. Głównym zagrożeniem będzie fizyczne zlikwidowanie roślinności i warstwy próchnicznej gruntu w obszarze robót budowlanych oraz możliwa zmiana warunków siedliskowych poprzez naruszenie stosunków wodnych i przekształcenie struktury gleby. W tym okresie może miejscowo nastąpić migracja zwierząt na sąsiednie tereny spowodowana uciążliwościami związanymi z funkcjonowaniem sprzętu budowlanego (hałas, spaliny, drgania, zagrożenie fizyczne) i dojazdami na plac budowy. W bezpośrednim sąsiedztwie planowanych terenów zabudowy w obszarze Planu znajdują się liczne tożsame siedliska, z tymi które obecnie występują na obszarach planowanej zabudowy, które mogą być wykorzystywane przez występujące tu zwierzęta jako tereny żerowania (tereny rolne). Opisana faza jest jednak również częściowo odwracalna. Po zakończeniu budowy pewna grupa gatunków małych zwierząt, odpornych na antropopresję, zasiedli na nowo tereny w obrębie zachowanej ustaleniami Planu powierzchni biologicznie czynnej.

Istotne dla występujących tu zwierząt są również ustalenia projektowanego Planu z zakresu ochrony stanu sanitarnego wód podziemnych i powierzchniowych, powietrza i klimatu akustycznego. Wpływ Planu na te elementy środowiska został scharakteryzowany w rozdziale 10.2. Podsumowując oceny przedstawione w tym rozdziale należy stwierdzić, iż nie przewiduje się istotnego negatywnego wpływu powyższych czynników na stan populacji występujących tu zwierząt.

Reasumując - ustalenia sporządzanego dokumentu chronią i kształtują, na ile to możliwe (zgodnie z przepisami prawa i wytycznymi dokumentów strategicznych), istniejące walory i funkcjonowanie biologiczne tego obszaru. Prawdopodobnie zmiany wynikające z realizacji ustaleń projektu Planu będą następowały stopniowo, a ich rozłożenie w czasie spowoduje, iż presja na środowisko będzie ciągła lecz o umiarkowanej sile. Nie przewiduje się istotnego negatywnego oddziaływania ustaleń Planu na pospolite, ale podlegające ochronie, gatunki zwierząt obecnie tu występujące.

10.4. Ocena oddziaływania projektu Planu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów, a także inne formy ochrony przyrody

Jak określono w rozdziale 9.1. w gminie Ojrzeń nie występują obszary Natura 2000, a najbliższy obszar tej sieci znajduje się w odległości około 18 km od granicy obszaru Planu, z tego względu nie analizowano oddziaływania realizacji ustaleń Planu na obszary tej sieci. Ponadto w obszarze Planu nie występują inne obiekty lub obszary podlegające ochronie przyrody, z tego też względu nie analizowano wpływu realizacji ustaleń Planu na inne formy ochrony przyrody.

10.5. Ocena oddziaływania projektu Planu na ludzi – podsumowanie analiz

Podsumowując analizy zawarte w niniejszej prognozie należy stwierdzić, że:

- tereny zabudowy są w Planie prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zabezpieczone przed wystąpieniem naturalnych katastrof związanych z:
  - o powodzią - w obrębie granic Planu nie występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią,
  - o lokalnymi podtopieniami związanymi z wysokim stanem wód gruntowych - na większości obszaru Planu nie występują takie tereny, natomiast w rejonach gdzie poziom wód gruntowych jest wysoki (zagłębienie tzw. jeziora sandrowego w zachodniej części obszaru Planu) nie dopuszczono lokalizacji budynków wyznaczając tereny rolne z zakazem zabudowy. Ponadto w Planie ustalono zachowanie istniejących terenów leśnych a także rolnych z niewielkimi oczkami wodnymi, dzięki czemu część wód opadowych i roztopowych będzie mogła nadal być retencjonowane w obrębie tych terenów (zarówno przez glebę jak i rośliny oraz w zbiornikach),
  - o osuwaniem się mas ziemi - w obszarze opracowania nie zidentyfikowano terenów zagrożonych wystąpieniem ruchów masowych ziemi zgodnie z ewidencją takich terenów prowadzoną przez Starostę. Również planowane użytkowanie i zagospodarowanie nie przyczyni się do powstania takich ruchów,
  - o pożarami - w ustaleniach Planu uwzględniono obecność gruntów leśnych położonych w obszarze Planu i poza jego granicami, a także zaplanowany teren dolesień. W przypadku terenów zabudowy, które będą sąsiadowały z lasami, w tym planowanym, ustalano minimalną odległość ścian budynków od granicy lasu - 12 m, co jest zgodne z wytycznymi mającymi na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się pożarów określonymi w *rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*;
- zachowanie stosunkowo dużego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach zabudowy, terenów leśnych i większości terenów rolnych, będzie sprzyjało kształtowaniu korzystnego dla ludzi klimatu lokalnego w tym rejonie gminy - w sezonie wegetacyjnym tereny pokryte stałą roślinnością wysoką będą regulować wilgotność i temperaturę oraz regenerować powietrze, zasilając je w tlen i olejki eteryczne, a także będą zapobiegały przegrzewaniu tego obszaru w okresie letnich upałów. Poza sezonem wegetacyjnym tereny rolne - otwarte będą ułatwiał przewietrzanie;
- nakaz docelowego zaopatrzenia w wodę wszystkich budynków w obszarze Planu z instalacji gminnej gwarantuje zaopatrzenie ludności w wodę dobrej jakości;
- regulacja zasad dotyczących gospodarki ściekami w Planie zapobiega przedostawaniu się zanieczyszczeń do gleb i wód, w tym głębiej położonych wód podziemnych, z których czerpią ujęcia gminne, poza obszarem Planu;
- ustalenia Planu zapobiegają realizacji na terenach zabudowy przeznaczonych na pobyt ludzi urządzeń i obiektów stanowiących źródło ponadnormatywnych zanieczyszczeń powietrza, hałasu i drgań oraz nie planuje się nowych budynków przeznaczonych na pobyt ludzi narażonych na takie oddziaływania, za wyjątkiem uzupełnienia istniejącej zabudowy w rejonie drogi krajowej. Ustalenia Planu nie generują powstania nowych źródeł istotnych uciążliwości, co wynika z ustalenia, że oddziaływanie instalacji realizowanych na poszczególnych terenach nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza granicami nieruchomości, do której eksploatujący instalację posiada tytuł prawny;
- większość planowanej nowej zabudowy rozmieszczono z dala od obszarów narażonych na uciążliwości akustyczne tj. hałas związany z ruchem pojazdów na drodze krajowej nr 50, wyjątkiem jest dopuszczenie uzupełnienia zabudowy już istniejącej w pasie przy ww. drodze, przy czym ustalono znaczne odsunięcie zabudowy od źródła uciążliwości wskazując na rysunku Planu linię zabudowy w odległości 10 m od linii rozgraniczającej tę drogę (tj. w odległości ok. 15 m od krawędzi jezdni), co ograniczy negatywne oddziaływanie hałasu na zdrowie ludzi (stwarza to warunki do realizacji zieleni izolacyjnej na działkach budowlanych od strony drogi);
- regulacje Planu w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym są zgodne z przepisami w tym zakresie, w tym nie przewiduje się realizacji napowietrznych przesyłowych sieci elektroenergetycznych wysokiego napięcia, z którymi związane jest znaczące promieniowanie elektromagnetyczne;
- w obszarze Planu nie przewiduje się lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, o których mowa w *ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska*.

Reasumując - nie przewiduje się negatywnego oddziaływania ustaleń Planu na zdrowie ludzi na analizowanym obszarze i w jego sąsiedztwie.

10.6. Ocena oddziaływania projektu Planu na krajobraz, zabytki, dobra materialne

W obszarze Planu i w jego najbliższym otoczeniu nie występują obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków, jak również pozostałe obiekty budowlane będące w gminnej ewidencji zabytków (GEZ). Występują tu natomiast stanowiska archeologiczne będące w GEZ. W stosunku do stanowisk archeologicznych obowiązują przepisy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, określające zasady wykonywania robót budowlanych na ich terenie.

Na przedmiotowym obszarze nie stwierdzono występowania dóbr kultury współczesnej wymagających ochrony w prawie miejscowym.

W Planie wskazano ochronę obszarów, w obrębie których są zlokalizowane stanowiska archeologiczne wyznaczając strefy ochrony konserwatorskiej tych stanowisk, oraz wskazano na obowiązek przestrzegania zasad ochrony ustalonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w ich obrębie. Przepisy te określają m.in. zasady prowadzenia badań archeologicznych oraz ich dokumentacji w przypadku wykonywania robót ziemnych lub dokonywania zmian charakteru dotychczasowej działalności, na terenie zabytku archeologicznego, która to działalność może doprowadzić do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego.

Plan miejscowy, zgodnie z obowiązującą aktualnie wersją ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nie określa zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane. W zakresie kształtowania jakości krajobrazu Plan podstawowo odnosi się więc do sytuowania budynków oraz gabarytów budynków, budowli i obiektów małej architektury, a także ich kolorystyki i ewentualnie pokrycia dachów budynków.

W wyniku realizacji sporządzanego Planu powstanie zabudowa o gabarytach zbliżonych do gabarytów zabudowy występującej w przedmiotowym obszarze i jego otoczeniu. Ustalono:

- maksymalną wysokość budynków: do 10 m w terenach U i UMN oraz do 9 m w terenach MN i RM;
- maksymalną wysokość budowli do 12 m, za wyjątkiem budowli rolniczych, dla których określono wysokość 15 m, budowli z zakresu łączności publicznej do 70 m i budowli z zakresu przesyłu energii do 20 m;
- maksymalną wysokość obiektów małej architektury do 3 m;
- geometrię dachów budynków:
  - mieszkalnych i mieszkalnych jednorodzinnych - dachy pochyłe: dwu lub wielospadowe o jednakowym kącie nachylenia głównych połaci dachowych od 25° do 45°;
  - pozostałych budynków: dachy płaskie lub dachy pochyłe o kącie nachylenia głównych połaci dachowych od 12° do 45°;
- kolorystykę elewacji: tynki w kolorach pastelowych w odcieniach bieli, szarości, żółtym, beżowym oraz naturalne kolory materiałów takich jak kamień, drewno, cegła ceramiczna, przy czym dla zaakcentowania elementów ważnych ze względów kompozycyjnych na budynkach usługowych, dopuszcza się stosowanie innych barw tynków niż wyżej wymienione, w tym o kontrastowej kolorystyce, na powierzchni elewacji budynku nie przekraczającej 30% jej powierzchni;
- kolorystykę i pokrycie dachów pochyłych: pokrycie blachą w kolorze naturalnym lub grafitowym oraz dachówką ceramiczną, bitumiczną lub materiałem dachówko podobnym w odcieniach: czerwieni, brązu, szarości, grafitowym oraz ciemnej zieleni.

Ponadto w Planie wyznaczono nieprzekraczalne linie zabudowy, nie dopuszczając do sytuowania zabudowy w najbliższym sąsiedztwie dróg, lasów oraz wód powierzchniowych lub urządzeń wodnych - rowów.

Jak wynika z powyższego zestawienia planuje się zabudowę niską, o gabarytach korespondujących z zabudową zlokalizowaną w przedmiotowym rejonie gminy i o stonowanej kolorystyce elewacji.

Pozytywne oddziaływanie długoterminowe ustaleń Planu będzie związane z utrzymaniem części terenów rolnych z towarzyszącymi im zadrzewieniami w dotychczasowym użytkowaniu oraz zachowaniem terenów lasów, co korzystnie wpłynie na krajobraz tego rejonu gminy. Dodatkowo ustalenie w Planie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na większości terenów zabudowy na poziomie od 40 do 50% powierzchni działek budowlanych, będzie warunkowało możliwość ukształtowania na tych terenach zieleni urządzonej, która również będzie wpływała harmonizująco na krajobraz.

Okresowo, podczas realizacji ustaleń Planu może ucierpieć estetyka przedmiotowego terenu (oddziaływania niekorzystne, krótkoterminowe), co będzie związane z procesami budowlanymi. Na etapie funkcjonowania zabudowy dopuszczone ustaleniami Planu budynki swym charakterem, usytuowaniem i kubaturą nie powinny jednak odbiegać od zabudowy okolicznych terenów.

11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Analizowany obszar Planu znajduje się w znacznej odległości od granic Polski: ok. 184 km do północnej granicy kraju, ok. 223 km do wschodniej granicy, ok. 373 km do południowej granicy i ok. 405 km do zachodniej granicy kraju (podane odległości zostały zmierzone w linii prostej). Z przeprowadzonej w rozdziale 10 niniejszej prognozy oceny przewidywanych znaczących oddziaływań ustaleń Planu wynika, iż ustalenia te nie będą generowały tak odległych w przestrzeni skutków. Z tego względu należy uznać, że nie wystąpi możliwość oddziaływania transgranicznego na środowisko.

III. ROZWIĄZANIA ŁAGODZĄCE, ALTERNATYWNE I KOMPENSACYJNE

Wywołane wejściem w życie ustaleń analizowanego Planu zmiany środowiska przyrodniczego spowodują jego niewielkie negatywne przekształcenie. Przekształcenia te dotyczą terenów o przeciętnych wartościach dla funkcjonowania przyrodniczego gminy i obszarów ochrony przyrody, a także nie zagrażają zdrowiu i życiu ludzi. Nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań realizacji ustaleń Planu na środowisko, w tym w szczególności na tereny cenne przyrodniczo, położone poza obszarem Planu. W Planie wprowadzono również szereg ustaleń, których realizacja może spowodować poprawę jakości i funkcjonowania środowiska oraz zachowanie jego najwartościowszych walorów przyrodniczych.

W niniejszym opracowaniu nie przedstawia się rozwiązań zapobiegających i ograniczających negatywnemu oddziaływaniu na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, które należy wprowadzić do ustaleń Planu. Wynika to z faktu, iż sporządzona Prognoza stanowi integralny element Planu miejscowego i w związku z tym większość ewentualnych korekt, mających na celu minimalizację zagrożeń dla środowiska przyrodniczego i kulturowego, zostało wprowadzanych na bieżąco przy współpracy autorów Planu i prognozy. Biorąc pod uwagę dostępne środki, istniejące użytkowanie i zagospodarowanie oraz uwarunkowania prawne, ograniczono do minimum niekorzystne skutki realizacji ustaleń Planu na środowisko. W prognozie stwierdzono więc brak istotnych negatywnych oddziaływań będących rezultatem realizacji ustaleń Planu na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Ponieważ zastosowane w Planie rozwiązania, w tym środki łagodzące, nie wywołują lub niwelują istotne negatywne oddziaływania na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony występujących w dalekim otoczeniu obszarów Natura 2000, z tego względu nie proponuje się rozwiązań alternatywnych. Z tego również względu nie proponuje się działań kompensacyjnych.

STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów miejscowości: Ojrzeń i Bronisławie gm. Ojrzeń, jako element postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, została opracowana stosownie do zapisów art. 17 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w zakresie zgodnym z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, oraz wytycznych Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ciechanowie. Podstawą odniesienia w prognozie była obecna sytuacja scharakteryzowana na podstawie: Opracowania ekofizjograficznego, Programu ochrony środowiska powiatu ciechanowskiego, wizji terenowej, oraz publikacji Państwowej Inspekcji Środowiska. W trakcie opracowywania prognozy wykorzystano również z danych znajdujących się na stronach internetowych oraz z dostępnych publikacji i dokumentów.

Planem został objęty obszar o powierzchni około 287 ha położony w sołectwach Ojrzeń i Bronisławie, w gminie Ojrzeń. Analizowany obszar zajęty jest obecnie przede wszystkim przez grunty użytkowane rolniczo pod zasiewy oraz łąki i pastwiska. Niewielką część obszaru stanowią grunty leśne rozrzucone wśród pól i zabudowy. Ponadto w obszarze Planu znajdują się zabudowania wsi Bronisławie oraz część zabudowań miejscowości gminnej. Pod względem budowy geologicznej obszar Planu położony jest podstawowo w obszarze trzech jednostek – część północno-wschodnia i wschodnia na spiętrzonym morenie czołowej zbudowanej z piasków, żwirów, głazów i gliny zwałowej, część zachodnia to równina sandrowa z zagłębieniem uformowanym przez jezioro sandrowe zbudowana z piasków wodnolodowcowych oraz piasków i mułków rzecznych oraz część południowa - płaska wyżyna zbudowana z eluwiów piaszczystych gliny zwałowej. W zachodniej części tego obszaru wody gruntowe wstępują na głębokości od 2 do 5 m ppt, natomiast w części wschodniej występuje znaczne zróżnicowanie poziomów wodonośnych. W rejonie tym wody gruntowe występują na poziomie poniżej 5 m ppt, a w części północno-wschodniej, przy granicy opracowania, stwierdzono obszar pozbawiony warstw wodonośnych. W obszarze Planu swój początek bierze dopływ spod Ojrzenia, znajdują się tu również liczne rowy melioracyjne oraz niewielkie oczka wodne.

W obszarze Planu nie występują obiekty lub obszary podlegające ochronie przyrody, w tym obszary Natura 2000.

Najistotniejsze problemy ochrony środowiska w tym rejonie wynikają z położenia obszaru opracowania w krajobrazie przekształcanym przez człowieka – rolniczym i dotyczą:

- przekształcenia powierzchni ziemi i warunków gruntowo-wodnych wynikające z położenia tego terenu w obszarze pozbawionym stałej roślinności i stale uprawianym, a także lokalnie zabudowanym oraz wynikające z funkcjonowania systemu rowów melioracyjnych. Zespół tych czynników powoduje zwiększenie odpływu wód opadowych do wód powierzchniowych;
- zagrożenia przedostawaniem się zanieczyszczeń do wód i gleb w związku z brakiem, w obszarze gminy, zbiorczej kanalizacji sanitarnej, a także w związku z wykorzystaniem rolniczym gruntów. Szczególne zagrożenie stanowią obszary intensywnego stosowania nawozów i środków ochrony roślin, których nadmiar spłukiwany jest z pól uprawnych i przedostaje się do układu hydrologicznego (głównie związki azotu i fosforu, których znaczne stężenie występuje w wodach rzeki Łydyni, w zlewni której znajduje się obszar opracowania, powodując jej zły stan);
- okresowo podwyższonego poziomu zanieczyszczenia powietrza w gminie benzo(a)pirenem w pyłe wg kryterium ochrony zdrowia oraz przekroczenia poziomu celu długoterminowego wg kryterium ochrony zdrowia i ochrony roślin ozonem. Przyczyną podwyższonego poziomu zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem jest emisja zanieczyszczeń z palenisk domowych (tzw. niska emisja) oraz napływ zanieczyszczeń, a w mniejszym stopniu emisja z terenów komunikacji. Przekroczenie zawartości ozonu w powietrzu związane jest z napływem tych zanieczyszczeń, oddziaływaniem emisji związanej z ruchem pojazdów silnikowych, a także z warunkami meteorologicznymi m.in. ze wzrostem temperatur związanych z silnym nagrzewaniem się powierzchni sztucznych, a nawet niskich muraw czy terenów upraw, które to tereny szybko oddają ciepło (obszarami, które skutecznie zapobiegają przegrzewaniu są lasy liściaste);
- narażenia fragmentu obszaru opracowania położonego przy drodze krajowej nr 50 na hałas komunikacyjny w związku z ruchem pojazdów;

- występowania obszarów narażonych na promieniowanie elektromagnetyczne wzdłuż linii elektroenergetycznych średniego napięcia.

Na przedmiotowym obszarze i w jego otoczeniu nie obowiązują plany miejscowe. W związku z powyższym, w przypadku nie uchwalenia analizowanego projektu Planu, istotne zmiany stanu środowiska mogą zachodzić w wyniku realizacji zagospodarowania wynikającego z ustaleń decyzji administracyjnych (decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o ustaleniu celu publicznego, decyzji ze specustaw). Mogą one spowodować przede wszystkim lokalne przekształcenia o charakterze negatywnym.

Analizowany projekt Planu zakłada lokalną zmianę opisanego użytkowania, a także zachowuje tereny lasów i większość gruntów rolnych w istniejącym użytkowaniu. W Planie ustalono następujące przeznaczenie terenów:

U - teren zabudowy usługowej;

US - teren usług sportu i rekreacji;

MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;

UMN - teren zabudowy usługowej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;

RM - tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych;

R - tereny rolnicze;

RZL - teren rolniczy z możliwością zalesień;

ZL - tereny lasów;

WS - tereny wód powierzchniowych lub urządzeń wodnych - rowów;

KDZ - teren drogi publicznej klasy zbiorczej;

KDD - tereny dróg publicznych klasy dojazdowej;

KD - tereny stanowiące fragmenty dróg publicznych;

KDW - tereny dróg wewnętrznych.

W celu ochrony wartości środowiska i kształtowania dobrych warunków życia mieszkańców, w Planie zostały określone m.in. zasady lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony stanu sanitarnego powietrza, ochrony klimatu akustycznego, gospodarki odpadami stałymi, ochrony funkcjonowania przyrodniczego i kształtowania krajobrazu, a także zasady obsługi terenów zabudowy przez urządzenia i sieci infrastruktury technicznej. Ustalenia Planu nie są sprzeczne z wytycznymi Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ojrzeń. Ponadto w Planie uwzględniono obowiązujące akty prawne dotyczące ochrony środowiska i krajobrazu kulturowego. W sposób prawidłowy ograniczono źródła emisji zanieczyszczeń wód, gleb oraz powietrza. W projekcie Planu nie przewiduje się sytuowania instalacji, których oddziaływanie mogłoby powodować przekroczenie standardów jakości poszczególnych komponentów środowiska poza granicami nieruchomości, do której eksploatujący instalację posiada tytuł prawny.

Realizacja ustaleń Planu może przyczynić się lokalnie do zmian negatywnych lub neutralnych:

- minimalnego ograniczenia powierzchni terenów biologicznie czynnych na terenach obecnie rolnych a planowanych na tereny zabudowy (o około 2,4-3% powierzchni obszaru Planu) oraz degradacji na tym obszarze pokrywy glebowej i szaty roślinnej (oddziaływanie stałe),
- w obrębie gruntów stanowiących powierzchnię biologicznie czynną na nowych terenach zabudowy (stanowiących ok. 1,6% powierzchni obszaru Planu) nastąpi zmiana składu gatunkowego zbiorowisk roślinnych, w tym likwidacja upraw jednorocznych i wprowadzenie stałych nasadzeń zieleni urządzonej, z możliwością introdukcji gatunków obcych (oddziaływanie stałe o niewielkim zasięgu),
- długoterminowego, marginalnego pogorszenia warunków klimatu akustycznego związanego z powstaniem nowych umiarkowanie intensywnych terenów zabudowy,
- długoterminowego, marginalnego zwiększenia emisji zanieczyszczeń atmosferycznych ze źródeł grzewczych i komunikacyjnych,
- długookresowego, niewielkiego zwiększenia leja depresyjnego wokół ujęcia wód podziemnych znajdującego się poza granicami Planu,
- długookresowego niewielkiego zwiększenia ilości odprowadzanych ścieków sanitarnych docelowo do oczyszczalni ścieków (co oddziałuje pośrednio na jakość wód w rzece Łydyńni) lub do przydomowych oczyszczalni ścieków - oraz odpadów stałych (co oddziałuje pośrednio na powstanie wzniesienia na terenie wysypiska odpadów poza granicami Planu),

- niedużej, stałej zmiany walorów krajobrazowych terenu, przy zachowaniu zasad ładu przestrzennego.

Opisane powyżej negatywne lub neutralne skutki realizacji ustaleń Planu mają głównie charakter miejscowy i w większości nieznaczny, dotyczą (za wyjątkiem odprowadzania ścieków czy składowania odpadów) przede wszystkim terenów gdzie zaplanowano wprowadzenie zabudowy, nie zagrażają natomiast funkcjonowaniu przyrodniczemu tego obszaru. Nie przewiduje się wpływu planowanych w analizowanym dokumencie inwestycji na środowisko poza granicami Polski, a także negatywnego wpływu ustaleń Planu na zdrowie ludzi.

Plan wprowadza również szereg korzystnych dla środowiska i zdrowia ludzi ustaleń. Do ustaleń oddziałujących pozytywnie w sposób stały lub długookresowy należy zaliczyć:

- zachowanie terenów otwartych, w tym obrębzie zagłębienia po jeziorze sandrowym w zachodniej części obszaru Planu, zachowanie istniejących lasów, ustalenie na terenach zabudowy stosunkowo wysokiego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz zaplanowanie niskiej, umiarkowanej intensywności zabudowy - zespół tych ustaleń umożliwi zachowanie i kształtowanie funkcjonowania hydrologicznego (powolną infiltrację wód opadowych do gruntu i ich retencję w gruncie i roślinach), klimatycznego (wymianę i regenerację powietrza oraz produkcję olejków eterycznych) oraz biologicznego (ustalenia Planu warunkują zachowanie i kształtowanie terenów pokrytych na stałe roślinnością, które mogą być miejscem bytowania i migracji zwierząt oraz warunkują możliwość realizacji terenów zieleni przydomowej, kształtując tym samym siedliska będące miejscem życia gatunków zwierząt, które współistnieją z siedzibami ludzkimi),
- wprowadzenie zasad służących ochronie powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem (obowiązek stosowania w lokalnych systemach niskoemisyjnych źródeł ciepła oraz możliwość dywersyfikacji źródeł energii, stworzenie warunków do regeneracji powietrza),
- wprowadzenie zasad służących ochronie przed hałasem, w tym określenie norm hałasu wymaganych w terenach zabudowy,
- wprowadzenie zasad służących ochronie jakości wód gruntowych i powierzchniowych: m.in. poprzez uwzględnienie zasady odprowadzania ścieków do wód i ziemi zgodnie z przepisami z zakresu Prawa wodnego,
- wprowadzenie zasad mających na celu tworzenie harmonijnego krajobrazu m.in. takich jak ustalenie wyrównanej zabudowy, o łagodnej kolorystyce elewacji budynków i dachów, a także stworzenie warunków do tworzenia zieleni urządzonej przy obiektach zabudowy.

Podsumowując, w związku z brakiem istotnych negatywnych oddziaływań, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu Planu na środowisko, w tym w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów - w niniejszym opracowaniu **nie przedstawia się rozwiązań łagodzących mających na celu ochronę środowiska, w tym obszarów Natura 2000.**

Ponieważ zastosowane w Planie rozwiązania, w tym środki łagodzące, nie wywołują lub niwelują istotne negatywne zagrożenia na środowisko, w tym na cele i przedmioty ochrony występujących w tym rejonie obszarów sieci Natura 2000, z tego względu **nie proponuje się rozwiązań alternatywnych.** Z tego również względu **nie proponuje się działań kompensacyjnych.**

Załącznik nr 1

Oświadczenie autora Prognozy oddziaływania na środowisko o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Ja niżej podpisana, Małgorzata Hoser, oświadczam, że jako autor Prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - ukończyłam studia magisterskie na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW na kierunku Architektura Krajobrazu oraz posiadam ponad trzyletnie doświadczenie w pracy w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko oraz byłam ponad pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Warszawa, dn. 17.01.2022 r.

.....